Besluit

Raadsbesluit

onze ref. e210019090
casenr. 21e0001278

De raad van de gemeente Ermelo;

gelezen het voorstel van het college van 25 mei 2021, nr. e210019058;

b e s l u i t :

1. In te stemmen met de gehonoreerde voorstellen voor nieuw beleid 2022-2025.
2. De Kadernota 2022 vast te stellen.
3. De begrotingswijziging inzake het begrotingsjaar 2021 vast te stellen.

Vastgesteld in de openbare vergadering
van 14 juli 2021,

mevrouw L. Ransdorp	dra. Th.A.J. Burmanje
griffier,	voorzitter,



Besluit raad:
Wethouder Vogelsang zegt toe:

- bij de begroting uitgebreide informatie op te nemen in de paragraaf bedrijfsvoering over de formatie.
- Opnieuw in gesprek te gaan met ondernemers over het tarief van de toeristenbelasting en deze te beperken tot de inflatiecorrectie (€1,55)
- Met de ondernemers met groepsaccommodatie in gesprek te gaan over de toeristenbelasting van €0,80 en hier in de begroting op

  terug te komen.

Wethouder Van der Velden zegt toe met de raad door te praten over het ondernemersloket.

Er worden twee aangekondigde moties ingetrokken:

De motie van de fracties CDA en ChristenUnie waarbij het college wordt opgedragen:

- *Een kwalitatieve en kwantitatieve onderbouwing te maken van de verhouding tussen de balans van wettelijke taken en ambities enerzijds, en de formatie anderzijds. In deze onderbouwing aandacht te schenken aan de volgende onderwerpen:*
  - *Kwantitatieve bezetting van de organisatie*
  - *Kwalitatieve bezetting van de organisatie*
  - *Verschillen van wettelijke taken en ambities van de gemeente (bovenwettelijk) ten opzichte van drie jaar geleden (welk beleid, welke wetgeving is er bijgekomen, maar ook: wat is er afgevallen) en ook de verschillen in de formatie en bezetting ten opzichte van drie jaar geleden.*
  - *Op basis van bestaande bronnen zoals de verplichte kengetallen, waar staat je gemeente, het ondernemersloket, de commissie toetsen bezwaarschriften, et cetera aan te tonen hoe het ambtelijk apparaat er kwantitatief en kwalitatief knelpunten in beeld te brengen.*
- *In dit onderzoek zoveel als mogelijk gebruik te maken van bestaande kengetallen, indicatoren, administraties en bronnen om daarmee de ambtelijke druk van het onderzoek te beperken.*
- *Voor de aankomende 5 jaar een verkennende personeelsplan te maken met aandacht voor:*

    - *de gewenste formatie ter uitvoering van de wettelijke en bovenwettelijke taken (hoeveelheid en nieuwe taken)*
    - *voldoende kwaliteit op alle posities,*
    - *individuele loopbaanontwikkeling (aantrekkelijke werkgever),*
    - *cao consequenties,*
    - *arbeidsmarkt,*
    - *Samenwerking met buurgemeentes (binnen Meerinzicht met goede afstemming over (multi-inzetbare) inzet voor de gemeente Ermelo en andere gemeenten)*
- *Dit personeelsplan van een solide financiële onderbouwing (begroting) te voorzien.*
- *En deze uitwerking elk jaar te actualiseren en als onderdeel van de jaarlijkse begroting voor te leggen aan de gemeenteraad ter bespreking en goedkeuring.*

wordt ingetrokken.

De motie van de fractie CDA. waarbij het college wordt opgedragen:

- *De structurele kosten van het ondernemersloket EHZ te schrappen en pas vrij te geven wanneer er een inhoudelijk voorstel aan ten grondslag ligt.*

wordt ingetrokken.

Er worden twee moties aangepast en opnieuw ingediend: de motie van de fracties CDA en ChristenUnie Bruidsschat Financiën, en de motie van de fractie VVD intrekken onderzoek spoorwegovergangen en compenseren OZB.

De heer Van der Knaap doet een ordevoorstel om eerst de moties in stemming te brengen en daarna het raadsvoorstel over de Kadernota. De raad stemt hiermee in.

Stemmingen
De motie van de fracties CDA en ChristenUnie waarbij het college wordt opgedragen:

1. *Met scenario's te komen hoe de meerjarenbegroting structureel sluitend te krijgen, ook voor 2024 en 2025.*
2. *Voor deze scenario's gebruik te maken van de kerntakendiscussie, het heroverwegingstraject en de Doelenboom uit de kerntakendiscussie.*
3. *De negatieve gevolgen die in de Kadernota 2022 "landelijke financiële ontwikkelingen" worden genoemd (vanaf pagina 6) in deze scenario's mee te nemen. Dit betreft dus de huidige plannen die reeds gekwantificeerd zijn.*
4. *Deze scenario's uiterlijk 31-12-2021 aan de Raad aan te bieden.*

wordt met 13 stemmen voor (fracties CDA, BurgerBelangen Ermelo, ChristenUnie) en 8 stemmen tegen (fracties Progressief Ermelo, SGP en VVD) aangenomen.

De motie van de fracties ChristenUnie en CDA waarbij het college wordt opgedragen:

- *de tariefsverhogingen toeristen- en forensenbelasting voor het jaar 20222 te bevriezen. Dit nadeel voor de begroting: €59.000 toeristenbelasting en een bedrag van €167.000 forensenbelasting, in totaal €226.000 aan inkomstenderving te dekken uit voordeel vanuit de Meicirculaire 2021 ter grootte van €803.000.*
- *In het jaar 2021/2022 in gezamenlijkheid in gesprek te gaan als 'recreatiesector en gemeente;, te komen met een voorstel t.a.v. visie, beleid en toekomst. Dit vast te leggen in een notitie en deze te bespreken met de raad voor de kadernota 2023.*

wordt met 13 stemmen voor (fracties CDA, BurgerBelangen Ermelo, ChristenUnie) en 8 stemmen tegen (fracties Progressief Ermelo, SGP en VVD) aangenomen.

De motie van de fractie BurgerBelangen Ermelo waarbij het college wordt opgedragen:

- *Meerinzicht uitbreiding formatie bode en Dienstverlening structurele kosten uit het voorstel nieuwe beleid te schrappen*
- *Vrijgekomen budget hiervoor 50% te bestemmen voor dekking meerjarenbegroting en 50% voor minder verhoging OZB*
- *Waar nodig incidentele meeruitgaven voor personeel in de begroting op te nemen.*

wordt met 13 stemmen voor (fracties CDA, BurgerBelangen Ermelo, ChristenUnie) en 8 stemmen tegen (fracties Progressief Ermelo, SGP en VVD) aangenomen.

De heer Tillema legt een stemverklaring af: *de fractie van ChristenUnie is content met de wijziging die de VVD aanbrengt. De fractie vat het op als*

een intentie om later, als het aan de orde is, alsnog de middelen uit de reserve te onttrekken voor dit onderzoek.

De motie van de fractie VVD waarbij het college wordt gevraagd:
- *het bedrag van €210.000 euro met de bestemming Spoorwegovergangenonderzoek uit de Kadernota te halen*
- *het bedrag van €210.000 nu in de Algemene Reserve te laten.*

wordt met 13 stemmen voor (fracties Christenunie, Progressief Ermelo, BurgerBelangen Ermelo, VVD) en 8 stemmen tegen (fracties CDA, SGP) aangenomen.

De motie van de fractie CDA waarbij het college wordt opgedragen:
- *De duurzaamheidsmaatregelen Molenaarsplein te schrappen en deze opbrengsten te gebruiken voor het sluitend maken van de meerjarenbegroting.*

wordt met 6 stemmen voor (fractie CDA) en 15 stemmen tegen (fracties Progressief Ermelo, ChristenUnie, BurgerBelangen Ermelo, SGP, VVD) verworpen.

De heer Snoek legt een stemverklaring af: *de fractie heeft in de schorsing begrepen dat er sprake is van cofinanciering. Daarmee kan de fractie zich mee verenigen en daarmee is de fractie voor dit voorstel.*

De motie van de fracties ChristenUnie, Progressief Ermelo, BurgerBelangen Ermelo, VVD waarbij het college wordt opgedragen:
- *Een openbaar toegankelijke buitensportvoorziening te creëren.*
- *Voor de vormgeving van deze voorziening inwoners en stakeholders, zoals sportverenigingen, fitnessclubs en scholen, te consulteren.*
- *Bij de keuze voor een locatie in ieder geval de locatie van de oude trimbaan in het bos naast de Ericalaan en de locatie Sportpark Zanderij in overweging te nemen.*
- *Voor de aanleg een bedrag van maximaal € 30.000 beschikbaar te stellen.*
- *Dit bedrag te dekken uit de incidentele middelen van het Steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl.*
- *Met stakeholders afspraken te maken over het onderhoud van de buitensportvoorziening.*

wordt unaniem aangenomen.

Het voorstel Kadernota 2022-2025 wordt unaniem aangenomen.

Aanbiedingsbrief

Aan de leden van de raad
van de gemeente
E r m e l o

Datum: 25 mei 2021

Onderwerp: Kadernota 2022 gemeente Ermelo

Geachte leden,

Hierbij bieden wij u de Kadernota 2022 aan.
Dit is de laatste kadernota in deze raadsperiode 2018-2022.

Met deze kadernota stelt de raad de hoofdlijnen (de kaders) vast voor de Begroting 2022 en de jaren 2023 tot en met 2025 (de meerjarenbegroting). De raad kan in de kadernota elk jaar opnieuw prioriteiten stellen en bepalen waar wel of niet meer geld aan besteed gaat worden. Daarnaast bepaalt de raad welke voorstellen voor nieuw beleid wel of niet gehonoreerd worden in de volgende begroting en hoe dit nieuwe beleid financieel gedekt wordt.
De besluiten van de raad genomen bij de kadernota worden vervolgens door het college van b&w verwerkt in de volgende meerjarenbegroting.

In de auditcommissie is in januari 2021 besloten om de opzet van de Kadernota 2022 te wijzigen en een zogenaamde platte kadernota op te stellen: een kadernota beperkt in omvang waarin de hoofdkeuzes worden gemaakt. Met deze opzet volgt Ermelo de weg naar een verdere harmonisering van de opzet van de kadernota’s van de drie gemeenten Ermelo, Harderwijk en

Zeewolde (de brongemeenten van Meerinzicht).

Met deze kadernota gaan wij terug naar het doel van de kadernota: keuzes maken en kaders stellen voor de komende vier begrotingsjaren en waar mogelijk versterking van de keuze- en afweegfunctie van de raad bij de voorstellen en aanmeldingen voor nieuw beleid.

Bij de aanmeldingen voor nieuw beleid maken wij onderscheid in incidentele (eenmalige) lasten en voorstellen welke een structurele lastenstijging tot gevolg hebben. Daarnaast hebben wij de voorstellen nieuw beleid gesplitst in een drietal categorieën, te weten: Juridische (wettelijke) verplichtingen, Bestuurlijke verplichtingen / afspraken en Overige voorstellen, projecten en activiteiten.

U merkt in de bovenstaande tekst wellicht al op dat wij in het kader van de harmonisering voorstellen afscheid te nemen van de naam programmabegroting en over te gaan naar de naam meerjarenbegroting. Van de drie EHZ-gemeenten hanteert alleen Ermelo de term programmabegroting nog. Dat is alleen de titel. De begroting blijft gewoon ingedeeld in de vier programma’s: Samen Werken voor Ermelo, Samen Leven in Ermelo, Samen Wonen in Ermelo en Samen Ondernemen in Ermelo.

Opbouw kadernota/ leeswijzer

De kadernota is als volgt opgebouwd. Allereerst presenteren wij een berekening van de financiële positie (het financieel perspectief per mei 2021) naar de laatst bekende inzichten, welke aangevuld wordt met een aantal autonome financiële ontwikkelingen en de financiële vertaling van de aanmeldingen voor nieuw beleid.
De aanmeldingen voor nieuw beleid zelf kunt u lezen in de vier programma's. In de bijlagen ziet u de financiële vertaling van de aanmeldingen voor nieuw beleid. De laatste twee bijlagen bevatten de aanmeldingen die niet in deze kadernota zijn verwerkt / gehonoreerd en hun financiële vertaling.

Na het financieel perspectief treft u een beschrijving aan van de risico’s en onzekerheden die wij op dit moment onderkennen welke afgezet wordt tegen het financieel weerstandsvermogen van Ermelo naar de stand mei 2021. Deze risico's worden benoemd maar kunnen vaak vanwege onzekerheid niet financieel worden vertaald. Indien deze tegenvallers zich voordoen dan dienen wij deze uit onze vrij besteedbare reserves op te kunnen vangen.

Kortom: de financiële positie bepaalt de ruimte die er is om nieuw beleid al dan niet te honoreren. Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre wij in staat zijn financiële tegenvallers en risico’s op te vangen.
Voordat wij naar deze twee onderdelen overschakelen kijken wij eerst terug op de financiële weg die Ermelo in de afgelopen jaren al heeft afgelegd om tot een structureel en reëel sluitende begroting te komen en vervolgens kijken wij naar welke financiële doelen de raad daarbij heeft geformuleerd.

Waar komen wij vandaan?

Dit is de laatste kadernota in deze raadsperiode 2018-2022. Bij de start van deze collegeperiode kende het begrotingsjaar 2022 een tekort van € 5 miljoen. Door bezuinigingstrajecten, begrotingsdoorlichtingen en door lastendrukverhogingen (waaronder de OZB) is het telkens gelukt om de begroting sluitend te krijgen. In 2019 is een Kerntakendiscussie gevoerd en in 2020 is een Heroverwegingstraject nagenoeg afgerond. Op dit moment moet alleen de uitwerking van vier amendementen/moties uit de raad van 9 december nog door de raad worden behandeld. Wij streven er naar om deze uitwerking gelijktijdig met deze kadernota in de raad te agenderen.

Waar wilden wij naar toe?

In de afgelopen vier jaar is ook stilgestaan wat onze gezamenlijke doelstelling is:
Ermelo heeft een structureel en reëel sluitende meerjarenbegroting, waarbij alle bezuinigingstaakstellingen zijn gerealiseerd. Wij streven naar een Algemene reserve vrij besteedbaar ter hoogte van € 5 mln. De redelijke lastendruk voor inwoners en bedrijven is met ingang van 2023 in overeenstemming met het voorzieningenniveau.
Ermelo streeft er naar om in ieder geval in de eerste drie komende begrotingsjaren een structureel en reëel sluitende begroting te realiseren. Een tekort in het vierde en laatste jaar van een meerjarenbegroting vinden wij acceptabel. Zo was verwoord in het Heroverwegingstraject 2020.

Budgettaire positie per mei 2021

De budgettaire positie van Ermelo ziet er thans als volgt uit:

Budgettair perspectief (totaal)	Begroting		Meerjarenbegroting 2022-2025							
Bedragen (x € 1.000,00) / - = voordeel	2021		2022		2023		2024		2025	
Uitkomst na 2e Bestuursrapportage 2021 (nadeel 2022, 2023 en 2024 staat op stelpost Nieuwe ombuigingen 2022)	**587**	**N**	**264**	**N**	**104**	**N**	**1.578**	**N**	**1.366**	**N**
Raadsbesluiten:										
Amendement verlagen onderhoudsniveau Centrumplan en begraafplaats van A naar B			-190	V	-190	V	-190	V	-190	V
Motie Zoekzones grootschalige woningbouw: * Kosten extern onderzoek * Dekking uit reserve Grondexploitatie	 50 -50	 N V								

Motie Beleid transformatie van kleinschalige solitaire recreatieparken: * Kosten extern onderzoek * Dekking uit reserve Grondexploitatie	25 -25	N V								
Budgettaire gevolgen Kadernota 2022 Ermelo:										
a. Voorstellen nieuw beleid	211	N	806	N	801	N	811	N	811	N
b. Lastendrukontwikkelingen 2022			-629	V	-629	V	-629	V	-629	V
c. Financieel-technische uitgangspunten 2022-2025			176	N	276	N	276	N	296	N
d. Meicirculaire 2021 Gemeentefonds	pm		pm		pm		pm		pm	
Sub-totaal	**798**	**N**	**427**	**N**	**362**	**N**	**1.846**	**N**	**1.654**	**N**
Dekkingsplan 2022 / 2023	**0**		**-427**	**V**	**-362**	**V**	**-77**	**V**	**-77**	**V**
Verwacht financieel perspectief na Kadernota 2022 Ermelo	**798**	**N**	**0**		**0**		**1.769**	**N**	**1.577**	**N**

Duidelijk is dat, ondanks alle in de afgelopen jaren genomen besluiten om de begroting weer structureel sluitend te maken, op dit moment alle begrotingsjaren weer met een budgettair nadeel sluiten.
In lijn met het Heroverwegingstraject 2020 hebben wij een Dekkingsplan 2022 / 2023 vervaardigd, waarmee wij de begrotingsjaren 2022 en 2023 budgettair sluitend hebben gemaakt.
In het hoofdstuk Financiële perspectief is dit dekkingsplan nader toegelicht.

Met deze Kadernota 2022 leggen wij de raad de kaders voor voor het opstellen van de Meerjarenbegroting 2022-2025.
Met inachtneming van de besluitvorming door de raad gaan wij deze nieuwe begroting opstellen en deze u in september 2021 aanbieden.

Het college van burgemeester en wethouders van Ermelo,

A.M. Weststrate,
secretaris,

dra. Th.A.J. Burmanje,
burgemeester,



Financieel perspectief (na Heroverwegingstraject)

Budgettaire positie

Het financieel perspectief per mei 2021

Hieronder treft u in de tabel Budgettair perspectief (totaal) het financiële perspectief van Ermelo per mei 2021 aan. Hierin zijn de besluiten van de raad op 9 december 2020 bij de nota Heroverwegingstraject 2020 verwerkt evenals de financiële gevolgen van de eerste en tweede Bestuursrapportage 2021. Ook hebben wij rekening gehouden met het door de raad unaniem aangenomen amendement om het onderhoud van het Centrumplan en de Begraafplaats van onderhoudsniveau A naar B te verlagen. De raad ontvangt hierover een nader voorstel, waarbij wij zullen voorstellen te bezuinigen op het onderhoud van de gehele openbare ruimte met eenzelfde financiële opbrengst.
Ten slotte zijn meegenomen de beide op 12 mei 2021 door de raad aangenomen moties.

Voor zover deze Kadernota 2022 Ermelo het begrotingsjaar 2021 budgettair raakt, wordt voorgesteld om bij het vaststellen van deze kadernota ook gelijk de desbetreffende begrotingswijziging over 2021 vast te stellen. Dit is nieuw ten opzichte van eerdere kadernota's.

Dekkingsplan 2022 / 2023:
In het Heroverwegingstraject 2020 hebben wij de raad voorgesteld te kiezen voor een behoedzaam scenario, waarmee wij de begrotingsjaren tot en met 2023 budgettair sluitend hebben gemaakt.
Daarmee weken wij af van onze oorspronkelijke doelstelling, namelijk te komen tot een volledig sluitende meerjarenbegroting.
Om te komen tot een sluitende meerjarenbegroting zou het voorzieningenniveau in Ermelo rigoureus moeten worden afgeschaald, moest er worden gesneden in voorgenomen geplande investeringen en zouden al genomen besluiten moeten worden teruggedraaid.
De vraag speelt of de overheid nu moet kiezen voor koud saneren of juist moet kiezen om het investeringsniveau te handhaven in deze bijzondere tijden. Snijden in het voorzieningenniveau valt moeilijk te rijmen met de lastendrukverhogingen 2019 tot en met 2022, die al in de diverse begrotingen zijn doorgevoerd. Naar onze mening is het ook niet nodig.

Op 9 december 2020 heeft de raad het Heroverwegingstraject 2020 vastgesteld, waarbij een

aantal moties en amendementen zijn aangenomen.
De raad ging daarmee akkoord met het hanteren van een behoedzaam scenario.

Als gevolg van de op 9 december 2020 aangenomen amendementen, maar ook door de in de 1e Bestuursrapportage 2021 opgenomen budgetaanpassingen en door de opname van nieuw beleid in deze Kadernota 2022, zijn de budgettaire tekorten weer opgelopen. Wij vinden dat niet acceptabel.

In lijn met het Heroverwegingstraject 2020 vinden wij dat van de nieuwe Meerjarenbegroting 2022-2025 in ieder geval de begrotingsjaren 2022 en 2023 budgettair sluitend moeten zijn. Daartoe hebben wij een Dekkingplan 2022 / 2023 vervaardigd en opgenomen in deze Kadernota 2022. De jaren na 2023 zijn op dit moment domweg nog te onzeker om daar verregaande financiële conclusies uit te trekken

Het Dekkingsplan 2022 / 2023 bestaat uit:
1. Stelpost Prijsmutaties 2022.
In deze kadernota, onderdeel Financieel-technische uitgangspunten, is opgenomen een inflatiecorrectie over 2022 van 1,8%. Dit wordt berekend over een deel van de uitgaven derden van Ermelo. In bedragen moet er met ingang van 2022 structureel € 150.000 begroot worden.
Wij stellen voor dit bedrag met ingang van 2022 structureel met € 40.000 ter verlagen naar € 110.000.
Dit betekent wel dat deze pot (stelpost) mogelijk eerder leeg zal zijn en dat dan prijsstijgingen moeten worden opgevangen binnen de bestaande budgetten.
2. Stelpost Volumeontwikkelingen 2022.
In deze kadernota, onderdeel Financieel-technische uitgangspunten, is opgenomen een compensatie voor volume-ontwikkelingen 2022 ter grootte van € 116.000.
Wij stellen voor dit bedrag met ingang van 2022 structureel met € 37.000 te verlagen naar € 79.000.
Dit betekent wel dat deze pot (stelpost) mogelijk eerder leeg zal zijn en dat dan volume-ontwikkelingen moeten worden opgevangen binnen de bestaande budgetten.
3. Reserve Vervangingsfonds I&A.
In het Heroverwegingstraject 2020 is besloten om deze reserve in 2024 op te heffen en het restant van deze reserve te laten vrijvallen.
Op basis van de werkelijke uitkomsten over 2020 blijkt dat er toch nog een bedrag van € 6.000 beschikbaar blijft in de reserve.
Wij stellen voor dit bedrag in 2023 te laten vrijvallen.
4. Reserve onderhoud gebouwen.
In de Jaarstukken 2019 Ermelo is deze nieuwe reserve ingesteld. Er is een bedrag van € 542.000 gestort in deze reserve.
Rekening houdende met onttrekkingen in de komende jaren resteert thans nog een bedrag van € 442.000.
Hierop ligt nog geen concrete bestemming. Het bedrag wordt thans in de reserve beschikbaar gehouden voor onverwachte onderhoudskosten gebouwen.
Wij vinden het verantwoord en stellen dus ook voor om zowel in 2022 als in 2023 een bedrag van € 50.000 te onttrekken aan deze reserve.
5. Stelpost Circulaires algemene uitkering in relatie tot Sociaal Domein Jeugd.
Met betrekking tot Sociaal Domein Jeugd spelen budgettair gezien in 2021 de volgende budgettaire ontwikkelingen:
* in de Decembercirculaire 2020 algemene uitkering Gemeentefonds is een extra bedrag beschikbaar gesteld ter grootte van € 1.622.000. Dit vloeit voort uit de compensatieregeling Voogdij voor de jaren 2017 tot en met 2021. Het bedrag is gebaseerd op ca. 80% van de werkelijke kosten over 2019. Dit bedrag is meegenomen in de 1e Bestuursrapportage 2021 Ermelo en tijdelijk begroot op de stelpost Circulaires algemene uitkering.
* Het Kabinet heeft aangekondigd voor 2021 een extra bedrag van € 613.000.000 beschikbaar te stellen aan gemeenten voor het oplossen van de acute problematiek in de jeugdzorg. Voor Ermelo zou dit een extra algemene uitkering 2021 betekenen van ongeveer € 700.000.
* De gemeente Harderwijk is centrumgemeente beschermd wonen. Evenals in voorgaande jaar blijkt dat er over 2020 geld is overgebleven. Ermelo zal hiervan een bedrag van € 912.000 in 2021 ontvangen. Daanaast is thans al aangegeven dat er over 2021 ook geld overblijft. Hiervan zal Ermelo in 2021 een bedrag van € 457.000 ontvangen. Van deze beide bedragen zal de taakstelling Sociaal Domein 2021 ter grootte van € 500.000 worden afgeboekt.
Duidelijk is dat er over 2021 dus veel extra gelden voor het Sociaal Domein beschikbaar komen. Wij verwachten dat ook in 2022 het Rijk met extra gelden over de brug zal komen, echter wij mogen deze nog niet in de begroting meenemen.
Wij vinden het verantwoord en stellen dus ook voor om vanuit de stelpost Circulaires algemene uitkering 2021 een bedrag ter grootte van € 300.000 door te schuiven naar 2022 en een bedrag ter grootte van € 229.000 door te schuiven naar 2023.

Met bovenstaande dekkingsvoorstellen zijn de begrotingsjaren 2022 en 2023 budgettair sluitend. In de onderstaande tabel is het nieuwe financieel perspectief verder uitgewerkt.

Met ingang van het begrotingsjaar 2024 is de begroting niet sluitend.
In lijn met het Heroverwegingstraject 2020 vinden wij dat thans acceptabel. Hiervan gaat een signaal af naar het Rijk dat bij de Nederlandse gemeenten financieel gezien het water aan de lippen staat.
Veel Nederlandse gemeenten hebben moeite om hun meerjarenbegroting sluitend te krijgen. Ermelo is daarin niet uniek. De druk op het Rijk om gemeenten voldoende, en ook extra, te compenseren voor de uitvoering van de gemeentelijke taken wordt steeds groter. Het huidige demissionair Kabinet heeft een aantal besluiten doorgeschoven naar het nieuwe Kabinet. Wij zijn benieuwd wat het nieuwe Kabinet hiermee gaat doen.

Tabel Budgettair perspectief (totaal)

Overzicht verwacht budgettair perspectief

- = voordeel Bedragen (x € 1.000,00)

Omschrijving	Begroting 2021		Meerjarenbegroting 2022-2025 2022		2023		2024		2025		Toelichting
A. Budgettaire uitkomst Programmabegroting 2021-2024:											**Raadsbesluit dd 12 november 2020**
Nog te dekken budgettaire tekorten	-196	V	811	N	890	N	1.769	N	1.769	N	
Storting in Algemene reserve	196	N									
Budgettaire gevolgen 6e Bestuursrapportage 2020	20	N	20	N	20	N	20	N	20	N	Raadsbesluit dd 12 november 2020
Budgettaire gevolgen 7e Bestuursrapportage 2020	358	N									Raadsbesluit dd 9 december 2020
Nota Heroverwegingstraject 2020:											Raadsbesluit dd 9 december 2020
Donkere wolken:											
Basisschool De Klokbeker renovatie							171	N	171	N	
Groevenbeekcollege variant 1 renovatie					297	N	297	N	297	N	
Lichtpunten:											
Herziening gemeentelijke bijdrage MIZ	-189	V	-379	V	-568	V	-757	V	-946	V	
Afboeking taakstelling sport	348	N	348	N	348	N	348	N	348	N	
Septembercirculaire 2020	-310	V	57	N	129	N	99	N	76	N	
Heroverwegingstraject 2020:											
Voorstellen Behoedzame scenario	-259	V	-891	V	-774	V	-840	V	-840	V	
Amendementen raad dd 9 december 2020	29	N	139	N	299	N	299	N	299	N	
Inzetten voordeel 2021 in 2023 via reserve Eglisatie meerjarenbegroting	342	N			-342	V					
B. Budgettaire uitkomst 2021-2025 op 1 januari 2021	**339**	**N**	**105**	**N**	**299**	**N**	**1.406**	**N**	**1.194**	**N**	
Budgettaire gevolgen Bestuursrapportages 2021:											
Budgettaire gevolgen 1e Bestuursrapportage 2021	248	N	159	N	-195	V	172	N	172	N	Raadsbesluit dd 12 mei 2021
Budgettaire gevolgen 2e Bestuursrapportage 2021	0		0		0		0		0		Raadsbesluit dd 9 juni 2021
Uitkomst na 2e Bestuursrapportage 2021	**587**	**N**	**264**	**N**	**104**	**N**	**1.578**	**N**	**1.366**	**N**	
C. Raadsbesluiten 2021 tot de Kadernota 2022											
Verlagen onderhoudsniveau Centrumplan en begraafplaats van A naar B			-190	V	-190	V	-190	V	-190	V	Besluit raad dd 9 december 2020
Motie zoekzones grootschalige woningbouw:											Besluit raad dd 12 mei 2021
* Kosten extern onderzoek	50	N									
* Dekking uit reserve Grondexploitatie	-50	V									
Motie Beleid transformatie van kleinschalige solitaire recreatieparken:											Besluit raad dd 12 mei 2021
* Kosten extern onderzoek	25	N									
* Dekking uit reserve grondexploitatie	-25	V									
Financiele startpositie Kadernota 2022 Ermelo	**587**	**N**	**74**	**N**	**-86**	**V**	**1.388**	**N**	**1.176**	**N**	**Deze budgettaire uitkomst is door de raad geautoriseerd.**
D. Budgettaire gevolgen Kadernota 2022 Ermelo:											
Nieuw beleid: juridisch (wettelijke) verplichtingen:											
* Structurele doorwerking					5	N	5	N	5	N	
* Incidentele doorwerking	128	N									
Nieuw beleid: bestuurlijke verplichtingen / afspraken:											
* Structurele doorwerking	54	N	67	N	67	N	67	N	67	N	
* Incidentele doorwerking											

Nieuw beleid: overige voorstellen, projecten en activiteiten:											
* Structurele doorwerking			739	N	729	N	739	N	739	N	
* Incidentele doorwerking	29	N									
Lastendrukontwikkelingen 2022			-629	V	-629	V	-629	V	-629	V	
Financieel-technische uitgangspunten Meerjarenbegroting 2022-2025			176	N	276	N	276	N	296	N	
Meicirculaire 2021 Gemeentefonds	pm		pm		pm		pm		pm		Bij de vervaardiging van deze Kadernota 2022 was de Meicirculaire 2021 nog niet gepubliceerd. De uitkomsten zullen de raad zo spoedig mogelijk afzonderlijk meegedeeld worden.
Sub-totaal	**798**	**N**	**427**	**N**	**362**	**N**	**1.846**	**N**	**1.654**	**N**	
E. Dekkingsplan 2022 / 2023:											
Stelpost Prijsmutaties 2022			-40	V	-40	V	-40	V	-40	V	
Stelpost Volumeontwikkelingen 2022			-37	V	-37	V	-37	V	-37	V	
Reserve Vervangingsfonds I&A					-6	V					
Reserve Onderhoud gebouwen			-50	V	-50	V					
Stelpost Circulaires Algemene uitkering inzake Sociaal Domein:											
* Verlagen stelpost in 2021	-529	V									
* Storting in reserve Egalisatie MJB	529	N									
* Beschikking over reserve Egalisatie MJB			-300	V	-229	V					
Totaal Dekkingsplan 2022 / 2023	**0**		**-427**	**V**	**-362**	**V**	**-77**	**V**	**-77**	**V**	
Financieel perspectief na Kadernota 2022 Ermelo	**798**	**N**	**0**		**0**		**1.769**	**N**	**1.577**	**N**	

Weerstandsvermogen

Financiële ontwikkelingen, risico’s en onzekerheden

In deze paragraaf beschrijven wij de financiële ontwikkelingen, risico’s en onzekerheden die wij voor de periode 2022-2025 op dit moment onderkennen. Wij moeten deze risico’s afzetten tegen ons weerstandsvermogen. Immers hoe hoger de risico’s en onzekerheden hoe hoger onze reserves (het weerstandsvermogen) moeten zijn. Wij maken onderscheid in landelijke en lokale financiële ontwikkelingen, risico’s en onzekerheden.

Landelijke financiële ontwikkelingen, risico’s en onzekerheden

Gemeentefonds

Wij onderscheiden bij het Gemeentefonds de volgende belangrijke ontwikkelingen: De herijking van het Gemeentefonds, de evaluatie van de normeringssystematiek en de verruiming van het gemeentelijk belastinggebied.

Herijking Gemeentefonds

De fondsbeheerders (de minister van BZK en de staatssecretaris van Financiën) onderzoeken samen met de gemeenten hoe het geld uit het Gemeentefonds het best verdeeld kan worden over de Nederlandse gemeenten. Daarnaast moet door herijking de verdeling eenvoudiger worden. Bij de herverdeling blijft de bak met knikkers gelijk maar wordt gekeken hoeveel knikkers elke gemeente zou moeten krijgen.
Het voorstel tot herziening is op 2 februari 2021 voorgelegd aan de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) ter advisering. Inmiddels zijn er vele reacties bij het ROB binnengekomen en heeft het ROB meer tijd nodig. Ook wordt een alternatieve maatstaf voor het Sociaal Domein nog onderzocht. Of de invoeringsdatum van 2023 gehaald gaat worden is nog maar de vraag. Om deze datum te halen moeten gemeenten uiterlijk in de Meicirculaire 2022 geïnformeerd worden. Het huidige voorstel valt voor Ermelo negatief uit. De huidige berekeningen zijn gebaseerd op cijfers van 2017 en moeten nog een update krijgen naar cijfers uit 2019.
Hoe het uiteindelijke voorstel er uit gaat zien en wat de gevolgen zijn voor Ermelo is nog onzeker. Onze provinciaal financieel toezichthouder adviseert in de Begrotingscirculaire 2022 om het voorzichtigheidsbeginsel te hanteren in de Meerjarenbegroting 2022-2025. Daarom melden wij deze ontwikkeling als risico, maar ramen nog geen financieel nadeel.

De evaluatie van de normeringssystematiek en de verruiming van het

gemeentelijk belastinggebied
Als de uitgaven van de ministeries stijgen of dalen dan stijgt en krimpt het Gemeentefonds. De bak met knikkers wordt groter of kleiner. Dit heet: 'samen de trap op, samen de trap af' en het wordt ook wel de normeringssystematiek genoemd.
Inmiddels is een eindrapport opgesteld en het huidige (inmiddels demissionaire) Kabinet heeft dit onderwerp doorgeschoven naar het nieuwe Kabinet voor besluitvorming.
Ook over de verruiming van het gemeentelijk belastinggebied is een eindrapport opgesteld en ook hier heeft het huidige (inmiddels demissionaire) Kabinet dit onderwerp doorgeschoven naar het nieuwe Kabinet voor besluitvorming.

Invoering Omgevingswet per 1 januari 2022.
Wat de uiteindelijke financiële impact zal zijn van de invoering van de Omgevingswet zal de toekomst ons leren. De invoeringskosten zijn nog niet volledig inzichtelijk en het is nog niet zeker of het DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet) zal werken zoals verondersteld. Ook de impact van de invoering op de formatie van de gemeente Ermelo en ODNV zal zich nog moeten uitkristalliseren.

Invoering woonplaatsbeginsel jeugdzorg
Inmiddels is duidelijk dat de invoering van het woonplaatsbeginsel jeugdzorg per 1 januari 2022 zal plaatsvinden. Eerste berekeningen laten een daling van de algemene uitkering zien voor Ermelo van € 1,5 mln. Onze aanname is dat onze lasten met hetzelfde bedrag dalen. Deze berekeningen zijn echter gebaseerd op gegevens van 2017. Of onze eigen uitgaven ook met € 1,5 mln. dalen of dat wij een nadeel danwel een voordeel overhouden is op dit moment nog niet te berekenen. Daarom presenteren wij dit als een risico.

Covid-19
Helaas duurt de Coronacrisis al meer dan een jaar en is het nog onmogelijk om een inschatting te maken wanneer er in financieel opzicht een einde aan deze crisis komt. De financiële impact voor gemeente, burgers en ondernemers is verschillend. Welke blijvende effecten dit voor onze financiële huishouding gaat hebben is nog onbekend. Wij merken dat de financiële steunpaketten van het Rijk hooguit een tegemoetkoming zijn in de kosten die wij maken. Resterende lasten zullen wij uit de Algemene reserve vrij besteedbaar moeten dekken. Zie ook de Jaarstukken 2020, paragraaf Covid-19.

Duurzaamheid/warmtetransitie/RES
De landelijke en lokale duurzaamheidsdoelstellingen en plannen kosten geld. In Ermelo staan dit decennium vrijwel alle gebouwen van de gemeente en de onderwijsgebouwen voor een renovatie. Daarbij zal per gebouw een businesscase opgesteld moeten worden om te bepalen of renovatie of vervangende nieuwbouw de beste keuze is. Dit kan tot hogere investeringen leiden dan nu in het Investeringsplan is voorzien.

Lokale financiële ontwikkelingen, risico’s en onzekerheden

Sociaal Domein
Binnen het Sociaal Domein onderkennen wij twee risico’s.

Realisatie taakstelling Sociaal Domein
In onze huidige meerjarenbegroting is de opbrengst van de (enige nog resterende) taakstelling op het Sociaal Domein van € 1,9 mln. verwerkt. De betreffende budgetten zijn jaarlijks verlaagd. Concreet zijn de budgetten in 2021 met € 500.000, in 2022 met € 1 mln., in 2023 met € 1,5 mln. en in 2024 met € 1,926 mln. verlaagd. Wij zetten in op preventie aan de voorzijde om een beroep op de Jeugdzorg omlaag te brengen en daarmee op de jeugdzorg te besparen. Of de realisatie ook gerealiseerd gaat worden en of dit in het becijferde tempo wordt gerealiseerd zullen wij de komende jaren blijven volgen en is een onzekerheid en risico.

Verdere stijging van de lasten Sociaal Domein in de jaren 2022-2024
Op basis van onze laatste prognoses stijgen, bij ongewijzigd beleid, de lasten voor het Sociaal Domein in de jaren 2022 tot en met 2024 nog steeds door en stijgt de algemene uitkering onvoldoende mee. Wij moeten constateren dat het Ermelo, maar ook de andere Nederlandse gemeenten, niet lukt om deze tekorten uit eigen middelen te blijven dekken. Een sluitende begroting realiseren zou leiden tot een onaanvaardbare verlaging van het voorzieningenniveau in Ermelo of een eigenlijk onmogelijk hoge stijging van de lokale lastendruk (lees OZB). Het is duidelijk dat het Rijk naar alle Nederlandse gemeenten financieel over de brug moet komen om deze financiële problemen op te lossen. Met betrekking tot deze prognose Sociaal Domein wordt de raad ter informatie een afzonderlijke notitie aangeboden. Deze kunt u betrekken bij de behandeling van deze kadernota.

Extra investeringen voortvloeiend uit het IHP

Tijdelijke huisvesting basisschool Rietschans
In mei 2019 is een beschikking afgegeven voor de nieuwbouw van de Rietschans wegens het opzeggen van de huurovereenkomst op de huidige locatie bij GGZ Centraal aan de Horsterweg

130. Daarbij is na verlenging uiteindelijk de einddatum vastgelegd op eind oktober 2021. De gemeente moet derhalve binnenkort in tijdelijke huisvesting voorzien. Dit vergt mogelijk nog een investering van € 1,3 mln. in 2021.

Investering gymlokaal ’s Heeren Loo
Wij melden alvast dat er verkennende gesprekken met ’s Heeren Loo gevoerd zijn voor realisatie van een gymzaal. Een minimale variant vergt een investering van € 1,65 mln. Een bredere functionele variant vergt een investering van € 2,35 mln. Deze investering is nog niet opgenomen in het Investeringsplan.

Pensioenverplichtingen voormalige bestuurders
In de begroting is een jaarlijkse storting in de voorziening Pensioenverplichtingen voormalige bestuurders opgenomen ter grootte van € 125.000. Als gevolg van de lage rekenrente zijn in de afgelopen jaren in de jaarstukken extra stortingen gedaan om aan de opgebouwde pensioenrechten te kunnen voldoen. Mogelijk zal dat ook in de jaren 2022 en verder moeten gebeuren.

Sanering De Zanderij
In de nota Heroverwegingstraject 2020 melden wij dat deze donkere wolk naar verwachting in het voorjaar financieel vertaald kon worden. Helaas moeten wij constateren dat er meer tijd nodig is. Wij verwachten deze vertaling nog dit jaar aan u te kunnen voorleggen.

Huidig weerstandsvermogen
Bovenstaande financiële ontwikkelingen, risico’s en onzekerheden moeten kunnen worden opgevangen door het weerstandsvermogen van Ermelo. Daarom presenteren wij hieronder het overzicht van de reserves en voorzieningen in de periode 2022-2025. Daarbij is vooral van belang welke reserves vrij besteedbaar zijn.

Reserves en voorzieningen
De reservepositie van Ermelo bestaat uit het totaal van alle reserves en voorzieningen. De reservepositie is opgebouwd uit algemene reserves, (beklemde) bestemmingsreserves en voorzieningen. Reserves vallen onder het eigen vermogen van een gemeente. Voorzieningen worden gezien als vreemd vermogen.
Ermelo kende tot voor enkele jaren een ruime reservepositie. Dit is nog eens versterkt door de NUON-gelden (2009-2015). In de afgelopen jaren zijn besluiten door de raad genomen om de reserves in te zetten als dekkingsmiddel (al dan niet in het kader van de ombuigings- en bezuinigingstrajecten en/of ter realisatie van nieuwe voorzieningen). Zo is in de Kadernota 2018 opgenomen het Strategisch Financieel Beleid, waarin de reservepositie is herijkt. Gevolg van dit alles is dat een behoorlijk deel van de huidige reservepositie thans vastligt en dat de reservepositie dus de komende jaren langzaam maar zeker gaat afnemen. Wel staan daar dan (nieuwe) voorzieningen in Ermelo tegenover.

Beleid met betrekking tot reserves en voorzieningen
Reserves en voorzieningen vallen onder het budgetrecht van de raad. Dit betekent dat instellen, wijzigen, afromen, opheffen, toevoegen en beschikken altijd door de raad geautoriseerd moet worden. Dit kan gebeuren bij de jaarlijkse programmabegroting en/of de tussentijdse begrotingswijzigingen (bestuursrapportages) en/of de jaarlijkse jaarstukken.

Het beleid in Ermelo is vastgelegd in de Financiële Verordening gemeente Ermelo (door de raad vastgesteld op 27 november 2019). In artikel 12 staat: "Het college biedt de raad tenminste eens in de vier jaar een (bijgestelde) nota "Reserves en Voorzieningen" aan. De nota bepaalt naast het doel, de vorming en de besteding van reserves en voorzieningen, een en ander in relatie tot het weerstandsvermogen. De raad stelt deze nota vast. Bij de kadernota wordt jaarlijks de actualiteit van de nota getoetst".
De Nota Reserves en voorzieningen gemeente Ermelo is oorspronkelijk op 28 februari 2013 door de raad vastgesteld. Daarbij is destijds een herstructurering van de reserves en voorzieningen gerealiseerd en is het beleid van Ermelo inzake de reserves en voorzieningen opnieuw vastgelegd.

In 2016 is de BBV herzien. Daarmee is ook wettelijk geregeld dat gemeenten niet langer investeringen ineens mogen afschrijven. In Ermelo was het afschrijven ineens van investeringen gebruikelijk. De afschrijving ineens werd dan gedekt uit de diverse reserves. Door de nieuwe wetgeving moeten alle investeringen weer gewoon afgeschreven worden. Deze jaarlijkse afschrijving wordt vervolgens gedekt uit de reserves. Hiervoor zijn nieuwe beklemde bestemmingsreserves in het leven geroepen. In de 5e Bestuursrapportage 2016 is de raad hiermee akkoord gegaan. Dit heeft geleid tot verschuivingen binnen de totale reservepositie.

Bij het opstellen van de Kadernota 2018 is de reservepositie herijkt en zijn diverse voorstellen geformuleerd over de reserves en voorzieningen.
De wijziging van de BBV en de gevolgen van de Kadernota 2018 (inclusief het Strategisch Financieel Beleid) moeten worden verwerkt in de Nota Reserves en voorzieningen gemeente Ermelo. Deze actualisatie staat gepland voor eind 2021.

Reservepositie in cijfers
Onderaan dit hoofdstuk zijn tabellen opgenomen die de reservepositie op basis van de meest recente gegevens weergeven.

Conclusie

De reservepositie van Ermelo blijft, ondanks dat het totaalbedrag in de komende jaren als gevolg van het investeringsniveau afneemt, goed. Een groot deel van de reservepositie ligt echter vast in de vorm van beklemde bestemmingsreserves en voorzieningen.
Meest belangrijk is echter de omvang van de nog vrij te besteden reserves en voorzieningen. Uit de tabellen blijkt dat er nog een incidenteel bedrag ter grootte van € 0,5 mln. vrij te besteden is door de raad. Dit zal de komende jaren nog aangevuld worden zodra de winstneming Het Trefpunt daadwerkelijk is gerealiseerd, nadat eerst de reserve Grondexploitatie weer is aangevuld naar de minimale stand van € 2 mln..

Tabel Reservepositie

Omschrijving (bedragen x € 1,00)	Rekening 2020 (31-12-2020)	Begroting 2025 (incl. claims) (31-12-2025)	Nog vrij besteedbaar
Algemene reserves	1.879.683	2.274.683	0
Beklemde bestemmingsreserves	32.704.309	27.961.309	0
Overige bestemmingsreserves	6.502.485	1.185.982	494.287
Totaal reserves	**41.086.477**	**31.421.974**	**494.287**
Voorzieningen MOP gebouwen	365.463	604.463	0
Overige voorzieningen	14.173.854	13.545.915	0
Totaal voorzieningen	**14.539.317**	**14.150.378**	**0**
Totaal reservepositie Ermelo	**55.625.794**	**45.572.352**	**494.287**

Omschrijving (bedragen x € 1,00)	Rekening 2020 (31-12-2020)	Begroting 2025 (incl. claims) (31-12-2025)	Nog vrij besteedbaar
Algemene reserve (vrij besteedbaar)	-1.665.317	396.683	0
Algemene risicoreserve	3.545.000	1.878.000	0
Totaal algemene reserves	**1.879.683**	**2.274.683**	**0**

Omschrijving (bedragen x € 1,00)	Rekening 2020 (31-12-2020)	Begroting 2025 (incl. claims) (31-12-2025)	Nog vrij besteedbaar
Reserve Nieuwbouw sportcomplex Calluna	16.917.012	16.413.012	0
Reserve HvG	1.500.000	1.275.000	0
Reserve GVVP	3.997.297	3.141.297	0
Reserve Overig Verkeer & Vervoer	6.270.000	3.976.000	0
Reserve Centrumontwikkeling	3.713.000	2.917.000	0
Reserve Bouwen	210.000	170.000	0
Reserve Sport	97.000	69.000	0
Totaal beklemde bestemmingsreserves	**32.704.309**	**27.961.309**	**0**

Omschrijving (bedragen x € 1,00)	Rekening 2020 (31-12-2020)	Begroting 2025 (incl. claims) (31-12-2025)	Nog vrij besteedbaar
Reserve Vervangingsfonds I&A	850.466	0	0
Reserve Grondexploitatie	1.688.287	119.287	119.287
Reserve Risico's Grondexploitatie	1.000.000	0	0
Reserve Egalisatie Meerjarenbegroting	1.812.000	23.000	0
Reserve Duurzaamheid	567.695	601.695	375.000
Reserve Levensfasebewust personeelsbeleid	42.037	0	0
Reserve Onderhoud gebouwen	542.000	442.000	0
Totaal overige bestemmingsreserves	**6.502.485**	**1.185.982**	**494.287**

Omschrijving (bedragen x € 1,00)	Rekening 2020 (31-12-2020)	Begroting 2025 (incl. claims) (31-12-2025)	Nog vrij besteedbaar
Voorziening MOP onderhoud gebouw De Dialoog	0	0	0
Voorziening MOP overig onderhoud De Dialoog	0	0	0
Voorziening MOP onderhoud gemeentehuis	0	0	0

Voorziening MOP onderhoud gemeentewerf	53.085	48.085	0
Voorziening MOP onderhoud brandweergarage	88.714	164.714	0
Voorziening MOP onderh. dienstgebouwen begraafplaats	35.645	61.645	0
Voorziening MOP onderhoud sportcentrum Calluna	0	130.000	0
Voorziening MOP onderhoud sportzaal Balvers	0	103.000	0
Voorziening MOP onderhoud private accommodaties	117.958	14.958	0
Voorziening MOP onderhoud Het Pakhuis	35.061	6.061	0
Voorziening MOP Pinel / Plaza / Stationsstraat 118	35.000	76.000	0
Totaal voorzieningen MOP gebouwen	**365.463**	**604.463**	**0**

Omschrijving (bedragen x € 1,00)	Rekening 2020 (31-12-2020)	Begroting 2025 (incl. claims) (31-12-2025)	Nog vrij besteedbaar
Voorziening Pensioenverplichtingen wethouders	4.109.955	4.269.955	0
Voorziening Dubieuze debiteuren Ermelo	396.550	406.550	0
Voorziening Afvalstoffenheffing	541.429	329.429	0
Voorziening Afkoop schoonmaken graven	412.135	397.135	0
Voorziening Uitbreiding capaciteit begraafplaats	585.453	600.453	0
Voorziening Toekomstig onderhoud terrein begraafplaats	481.075	361.075	0
Voorziening Dubieuze debiteuren Sociale Zaken	639.000	889.000	0
Voorziening Verliesvoorziening Grondexploitatie	0	0	0
Voorziening Groot onderhoud riolering	117.467	87.467	0
Voorziening Egalisatie riolering	5.683.715	5.236.715	0
Voorziening Groot onderhoud wegen	27.939	0	0
Voorziening Groot onderhoud verlichting	167.391	222.391	0
Voorziening Boscompensatie	476.206	212.206	0
Voorziening MOP Civiele kunstwerken	54.070	88.070	0
Voorziening MOP Kunstwerken	25.203	25.203	0
Voorziening WGA-lasten	124.314	88.314	0
Voorziening voormalig personeel	331.952	331.952	0
Totaal overige voorzieningen	**14.173.854**	**13.545.915**	**0**

Belastingen

.
In dit hoofdstuk verwoorden wij per belastingsoort:
a. De huidige kaders / stand van zaken.
b. De nieuwe nieuwe kaders / voorstellen voor de tarieven 2022.

Dit betreft de volgende onderwerpen
A. Precariobelasting op kabels en leidingen.
B. Hondenbelasting.
C. Toeristenbelasting.
D. Forensenbelasting.
E. OZB woningen eigenaren.
F. OZB niet woningen eigenaren en gebruikers.
G. Reclamebelasting.
H. Afvalstoffenheffing.
I. Rioolheffing.
J. Leges.
K. Begraafrechten.
L. Marktgelden.

Op basis van eerder door de raad genomen besluiten inzake de lastendrukontwikkelingen 2022 zullen de tarieven 2022 op de diverse gemeentelijke belastingen toenemen.

In eerdere begrotingen zijn al besluiten door de raad genomen inzake de tarieven 2022.
Besloten is dat de OZB woningen (eigenaar), de OZB niet-woningen (eigenaar en gebruiker), de Toeristenbelasting en de Forensenbelasting in 2022 worden verhoogd met 8,7%.
Dit bestaat uit de compensatie wegvallen Precariobelasting (3,7%) en voorzieningenniveau/nieuwbeleid (5,0%). De opbrengst 2022 e.v. ter grootte van € 798.000,00 is al verwerkt in de Meerjarenbegroting 2022-2025.
Het college heeft de door de raad eerder genomen besluiten uitgevoerd in deze kadernota.

De budgettaire gevolgen van deze belastingparagraaf zijn

	Opbrengsten 2022
Toeristenbelasting	-59.000 V
Forensenbelastingen	-167.000 V
OZB woningen (eigenaar)	-621.000 V
OZB woningen (eigenaar): gevolgen stijging WOZ-waarde	-200.000 V
OZB niet-woningen (eigenaar + gebruiker)	-380.000 V
Subtotaal extra belastingopbrengsten	-1.427.000 V
Reeds rekening meegehouden in stelpost algemene belastingopbrengsten 2022	798.000 N
Per saldo effect	-629.000 V

Voorgesteld wordt dit voordeel van € 629.000,00 structureel als dekking in te zetten voor de inflatiecorrectie aan de uitgavenkant en voor het begrotingstekort 2022 en verder.

A. Precariobelasting op kabels en leidingen

Huidige kaders / stand van zaken:
- De Precariobelasting is een Algemene belasting.
- Met ingang van 2022 mag er geen Precariobelasting op kabels en leidingen meer geheven worden. Ook zijn de tarieven tot die tijd bevroren door het Rijk bij het besluit tot afschaffing van deze belasting op 1 juli 2017.
- De raad heeft besloten dat het wegvallen van de opbrengst Precariobelasting met ingang van 2022 wordt gecompenseerd door gefaseerde verhoging van de algemene belastingen in vier gelijke stappen ter grootte van € 334.000,00 met ingang van 2019 (besluit raad dd 30 mei 2018).
- De gefaseerde verhoging van de algemene belastingen (besluit raad dd 8 november 2018) ziet er als volgt uit:
  - Verhoging in 2019 van OZB woningen eigenaren met 9,6%:
  - Verhoging in 2020 van OZB woningen eigenaren / Toeristenbelasting / Forensenbelasting met 6,5%:
  - Verhoging in 2021 van OZB woningen eigenaren / Toeristenbelasting / Forensenbelasting met 6,1%:
  - Verhoging in 2022 van OZB woningen eigenaren / OZB niet-woningen (eigenaren en gebruikers) / Toeristenbelasting / Forensenbelasting met 3,7%.

Voorstellen:
Geen nieuwe aanvullende voorstellen, met ingang van 2021 bestaat deze belasting niet meer.

B. Hondenbelasting

Huidige kaders / stand van zaken:
- De Hondenbelasting is met ingang van 2021 vervallen.

C. Toeristenbelasting

Huidige kaders / stand van zaken:
- De Toeristenbelasting is een Algemene belasting.
- De Toeristenbelasting wordt geheven op toeristische overnachtingen.
- De Toeristenbelasting is een bedrag per persoon per nacht.
- Voor Toeristenbelasting wordt geen kwijtschelding verleend.
- Van Toeristenbelasting kan vrijstelling worden verleend.
- In de Programmabegroting 2019-2022 en 2020-2023 zijn met betrekking tot de Toeristenbelasting 2022 al de volgende tariefstijgingen verwerkt:

Omschrijving	2022
Compensatie wegvallen Precariobelasting	3,7%
Voorzieningenniveau / nieuw beleid	5,0%
Inflatiecorrectie	pm
Totaal	8,7%

- Deze percentages gelden als stijging ten opzichte van het jaar daarvoor.
- Het tarief Toeristenbelasting wordt altijd naar boven afgerond op hele eurocenten.
- Het voorgestelde tarief Toeristenbelasting moet tijdig met de recreatiesector besproken worden. Zodra de Kadernota 2022 Ermelo door de raad is vastgesteld, zijn de tarieven definitief en wordt de recreatiesector hiervan definitief in kennis gesteld.

Voorstellen:
1. Het tarief Toeristenbelasting 2022 wordt verhoogd met een inflatiecorrectie van 1,8% + 3,7% voor compensatie wegvallen Precariobelasting + 5,0% voor Voorzieningenniveau / nieuw beleid (totaal 10,5%).
2. Bovenstaande leidt tot de volgende tarieven 2022 en opbrengst Toeristenbelasting:

Tariefsgroepen	Vastgesteld tarief 2021 p.p.p.n.	Voorgesteld tarief 2022 p.p.p.n.	Aantallen overnachtingen 2022	Opbrengst 2022
Tarief voor overnachtingen in hotel, airbnb en b&b	2,00	2,21	71.000	157.000
Tarief voor bijzondere groepen	0,75	0,83	28.000	23.000
Tarief voor overige overnachtingen	1,50	1,66	264.000	438.000
Opbrengst forfait tarief				21.000
Totaal			363.000	639.000

3. Het geraamde aantal overnachtingen is overgenomen uit de vorige Programmabegroting 2021-2024. Achterliggende reden is dat het daadwerkelijk aantal overnachtingen 2020 is verband met de coronapandemie geen goede afspiegeling vormt. Wel kunnen vraagtekens geplaatst worden bij de haalbaarheid. Niemand weet nog in hoeverrre de coronapandemie doorwerkt naar 2022. Het is daarmee ook nog onbekend of de gemeente net als in 2020 aanvullende compensatie krijgt van het Rijk. Mocht deze situatie zich voordoen dan gaan wij vooralsnog uit van aanvullende rijkscompensatie, waarmee wij vasthouden aan het aantal overnachtingen onder normale omstandigheden.
4. Dit leidt tot een opbrengst van € 639.000. In de Begroting 2022 is al rekening gehouden met een opbrengst van € 580.000. Dit betekent een extra opbrengst van € 59.000. Hiermee is al deels rekening gehouden in de huidige meerjarenbegroting in de stelpost Algemene Belastingopbrengsten 2022 (zie ook de inleiding van deze belastingparagraaf).
5. Er is geen regionaal overleg geweest over de tarieven 2022.

D. Forensenbelasting

Huidige kaders / stand van zaken:

- De Forensenbelasting is een Algemene belasting.
- De Forensenbelasting wordt geheven van niet-ingezetenen die op meer dan 90 dagen per jaar beschikken over een gemeubileerde woning.
- In de Programmabegroting 2019-2022 en 2020-2023 zijn met betrekking tot de Forensenbelasting al de volgende tariefstijgingen verwerkt:

Omschrijving	2022
Compensatie wegvallen Precariobelasting	3,7%
Voorzieningenniveau / nieuw beleid	5,0%
Inflatiecorrectie	pm
Totaal	8,7%

- Deze percentages gelden als stijging ten opzichte van het jaar daarvoor.
- De tarieven Forensenbelasting worden sinds 2020 altijd naar boven afgerond op hele tientallen euro's, dit heeft wel tot gevolg dat de daadwerkelijke stijging uitkomt boven het de door de raad vastgelde percentage.
- Voor Forensenbelasting wordt geen kwijtschelding verleend.
- De voorgestelde tarieven Forensenbelasting moeten tijdig met de recreatiesector besproken worden. Zodra de Kadernota 2022 Ermelo door de raad is vastgesteld, zijn de tarieven definitief en wordt de recreatiesector hiervan in kennis gesteld.

Voorstellen:

1. De klasse-indeling blijft ongewijzigd.
2. Het geraamde aantal objecten is ten opzichte van de vorige begroting niet gewijzigd
3. De tarieven Forensenbelasting 2022 worden verhoogd met een inflatiecorrectie van 1,8% + 3,7% compensatie wegvallen Precariobelasting + 5,0% Voorzieningenniveau / nieuw beleid (totaal 10,5%).
4. Dit leidt dan tot de volgende tarieven 2022 en opbrengst 2022:

Klasse-indeling	Vastgestelde tarieven 2021	Tarieven 2022 afgerond	Aantallen objecten	Opbrengst 2021
0 tot 50.000	330,00	370,00	2.445	905.000
50.000 tot 100.000	500,00	560,00	422	236.000
100.000 tot 150.000	670,00	750,00	435	326.000
150.000 tot 200.000	840,00	930,00	44	41.000
200.000 en hoger	1.005,00	1.110,00	43	48.000
Totaal			3.389	1.556.000

5. De opbrengst is dan € 1.556.000. In de Begroting 2022 is al rekening gehouden met € 1.389.000. Derhalve een meeropbrengst van € 167.000. Hiermee is al deels rekening gehouden in de huidige meerjarenbegroting in de stelpost Algemene Belastingopbrengsten 2022 (zie ook de inleiding van deze belastingparagraaf).
6. Bij de vorige Kadernota 2021 is een onderzoek toegezegd naar de consequenties van minder recreatiewoningen door wijzigen van bestemming (welke effecten heeft dit op de inkomsten, andere inkomsten qua belastingen en gemeentefonds). Dit onderzoek heeft als gevolg van de extra werkzaamheden in het kader van de coronapandemie nog niet plaatsgevonden. Wij streven ernaar om dit alsnog dit jaar uit te voeren.

E. Onroerende-ZaakBelasting woningen - eigenaren

Huidige kaders / stand van zaken:

- De OZB woningen is een Algemene belasting.
- De OZB woningen wordt geheven van eigenaren.
- Voor OZB woningen eigenaren kan kwijtschelding worden verleend.
- Voor OZB woningen eigenaren worden geen vrijstellingen verleend.
- In de Programmabegroting 2019-2022 zijn met betrekking tot de OZB woningen eigenaren de volgende tariefstijgingen verwerkt:

Omschrijving	2022
Compensatie wegvallen Precariobelasting	3,7%
Voorzieningenniveau / nieuw beleid	5,0%
Inflatiecompensatie	pm
Compensatie korting Algemene uitkering	1,0%
Totaal	9,7%

- Deze percentages gelden als stijging t.o.v. vorig jaar.
- De OZB woningen eigenaren 2022 is gebaseerd op de WOZ-waarde van 1 januari 2021.
- Areaal-uitbreidingen leiden tot een beperkte hogere opbrengst, maar worden niet in de tarieven gecompenseerd.
- Met ingang van 2020 is de compensatie stijging / daling WOZ-waarde in de tarieven afgeschaft.
- Met ingang van 2020 is een compensatie opgenomen in de tarieven voor de WOZ-korting op de Algemene uitkering ter grootte van 1% per jaar.
- Met ingang van 2021 is de mogelijkheid van kwijtschelding voor OZB woningen afgeschaft.

Voorstellen:

1. Het tarief OZB woningen eigenaren 2022 wordt verhoogd met een inflatiecorrectie (1,8%)
2. Bovenstaande leidt tot de volgende tariefaanpassing 2022:

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Compensatie wegvallen Precariobelasting	3,7%			
Voorzieningenniveau / nieuw beleid	5,0%			
Inflatiecompensatie	1,8%	pm	pm	pm
Compensatie korting Algemene uitkering	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%
Totaal	11,5%	1,0%	1,0%	1,0%

3. De opbrengst is dan € 6.024.000. Momenteel is in de Begroting 2022 rekening gehouden met de opbrengst ter grootte van € 5.403.000. Een verhoging met 11,5% leidt tot een meeropbrengst van € 621.000. Hiermee is al deels rekening gehouden in de huidige meerjarenbegroting in de stelpost Algemene Belastingopbrengsten 2022 (zie ook de inleiding van deze belastingparagraaf).
4. De huidige woningmarkt is erg overspannen. Woningtekorten leiden zeker de laatste maanden tot exorbitante prijsstijgingen. Soms wordt zelfs boven de vraagprijs geboden. Voor het belastingjaar 2022 is de Woz-waarde naar peildatum 1-1-2021 van belang. De eerste indruk is een stijging van rond de 10% voor de woningen. Dit kan nadat de hertaxatiegegevens bekend zijn straks natuurlijk ook hoger uitvallen. Als gevolg van het raadsbesluit om niet langer de tarieven te verlagen voor waarde-ontwikkelingen betekent dit natuurlijk wel dat de aanslag hoger uitvalt. Stijgt bijvoorbeeld de waarde met 10% dan zal de aanslag 10%+11,5% hoger uitvallen. Dit leidt wel tot een hogere belastingopbrengst. Daartegenover staat een ingewikkelde verrekening via de algemene uitkering. In eerste instantie zal de gemeente voor deze hogere Woz-waarde extra gekort worden in de algemene uitkering. Omdat dit bij alle gemeenten gebeurt blijft een stuk van de algemene uitkering onverdeeld. Dit wordt dan in tweede instantie alsnog aan de gemeenten uitgekeerd. Is de waardestijging in de gemeente conform het landelijk gemiddelde dan zal het effect op de algemene uitkering redelijk budgettair neutraal zijn, is de stijging hoger dan het landelijk gemiddelde dan gaat de gemeente er op achteruit, is de stijging lager dan het landelijk gemiddelde dan gaat de gemeente er op vooruit. Voorshands ramen wij al wel een extra structurele opbrengst 2022 in van € 200.000.

F. Onroerend ZaakBelasting niet woningen - eigenaren en gebruikers

Huidige kaders / stand van zaken:

- De OZB niet-woningen is een Algemene belasting.
- De OZB niet-woningen wordt geheven van eigenaren en gebruikers.
- Voor OZB niet-woningen wordt geen kwijtschelding verleend.
- Voor OZB niet-woningen bestaan wettelijke vrijstellingen.
- In de Programmabegroting 2020-2023 zijn met betrekking tot de OZB 2022 niet-woningen eigenaren en gebruikers de volgende tariefstijgingen verwerkt: NB Deze percentages gelden als stijging t.o.v. vorig jaar.

Omschrijving	2022
Compensatie wegvallen Precariobelasting	3,7%
Voorzieningenniveau / nieuw beleid	5,0%
Inflatiecompensatie	pm
Compensatie korting Algemene uitkering	pm
Totaal	8,7%

- De OZB niet-woningen eigenaren en gebruikers 2022 is gebaseerd op de WOZ-waarde van 1 januari 2021.

- De leegstand van niet-woningen wordt niet gecompenseerd door hogere tarieven.
- Het thans geldende besluit, inhoudende dat de OZB niet-woningen met ingang van 2018 tot en met 2021 niet extra wordt verhoogd, anders dan met inflatiecorrectie, is gehandhaafd tot en met 2021.
- Areaal-uitbreidingen leiden tot een beperkte hogere opbrengst, maar worden niet in de tarieven gecompenseerd.
- Voorgesteld wordt om een eventuele afschaffing van de compensatie stijging / daling WOZ-waarde in de tarieven in verband met de coronapandemie uit te stellen naar de Kadernota 2023
- Met ingang van 2022 een compensatie opnemen in de tarieven voor de WOZ-korting op de Algemene uitkering ter grootte van 1%.

Voorstellen:
1. De tarieven 2022 OZB niet-woningen (eigenaren en gebruikers) worden verhoogd met een inflatiecorrectie van 1,8%.
2. Bovenstaande leidt tot de volgende tariefaanpassing 2022:

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Compensatie wegvallen Precariobelasting	3,7%			
Voorzieningenniveau / nieuw beleid	5,0%			
Inflatiecompensatie	1,8%	pm	pm	pm
Compensatie korting Algemene uitkering	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%
Totaal	11,5%	1,0%	1,0%	1,0%

1. De opbrengst is dan € 3.681.000. Momenteel is in de Begroting 2022 rekening gehouden met de opbrengst ter grootte van € 3.301.000. Een verhoging met 11,5% leidt tot een meeropbrengst van € 380.000. Hiermee is al deels rekening gehouden in de huidige meerjarenbegroting in de stelpost Algemene Belastingopbrengsten 2022 (zie ook de inleiding van deze belastingparagraaf).

G. Reclamebelasting

Huidige kaders / stand van zaken:
- De Reclamebelasting is een Algemene belasting, maar wordt geheven in afspraak met de ondernemers.
- De Reclamebelasting is gebaseerd op de WOZ-waarde van 1 januari 2021 van het object waaraan één of meerdere reclameobjecten zijn aangebracht of geplaatst in het gebied dat in de Verordening is vastgesteld.
- Het tarief is per € 1.000,00 WOZ-waarde € 0,80 met een minimum van € 300,00 en een maximum van € 600,00.
- De jaarlijkse opbrengst van € 57.000, wordt minus € 2.000 aan perceptiekosten, beschikbaar gesteld aan het Ondernemersfonds.

Voorstellen:
Geen nieuwe of aangepaste voorstellen

H. Afvalstoffenheffing

Huidige kaders / stand van zaken:
- De Afvalstoffenheffing is een specifieke heffing; een vergoeding voor de kosten van ophalen en verwerken van huishoudelijk afval.
- De Afvalstoffenheffing wordt geheven van gebruikers van woningen.
- Uitgangspunt is volledige kostendekkendheid, waarbij tevens rekening wordt gehouden met de btw, de overhead, de rentelast en de stand van de voorziening Afvalstoffenheffing.
- Voor Afvalstoffenheffing is kwijtschelding mogelijk. Dit leidt tot een inkomstenderving van € 86.000 in 2020 (Kwijtschelding vastrecht+verz.cont. € 54.000; Kwijtschelding variabel DifTar € 32.000). In de Begroting 2022 wordt thans nog uitgegaan van € 70.000. Dit zal worden bijgesteld naar de daadwerkelijke uitgaven 2020. Deze inkomstenderving wordt gecompenseerd door hogere tarieven Afvalstoffenheffing.
- Voor Afvalstoffenheffing is een tegemoetkoming medisch afval mogelijk. De inkomstenderving is opgenomen in het bedrag vermeld bij kwijtschelding. Deze inkomstenderving wordt gecompenseerd door hogere tarieven Afvalstoffenheffing.

Voorstellen:
1. De kwijtschelding Afvalstoffenheffing te bekijken bij de verdere uitwerking van de herijking van het Sociaal Domein.
2. De tarieven Afvalstoffenheffing 2022 worden verhoogd met een inflatiecorrectie van 1,0%, gebaseerd op de NEA-index. Gelijktijdig wordt de uitgavenkant afvalstoffen met eenzelfde bedrag verhoogd.
3. Bij de daadwerkelijke berekening van de tarieven Afvalstoffenheffing 2022 voor de Belastingmaatregelen 2021 te streven naar:

- geen verhoging van de tarieven 2022 ten opzichte van 2021;
- hiertoe de inflatiecorrectie 2022 bij zowel de afvalstoffenheffing (inkomstenkant) als de uitgavenkant afvalstoffen niet door te voeren;
- te kijken naar het scherper ramen van de uitgavenkant afvalstoffen;
- als laatste optie de voorziening Afvalstoffen in te zetten.

I. Rioolheffing

Huidige kaders / stand van zaken:

- De Rioolheffing is een specifieke heffing; een vergoeding voor de kosten van onder andere de inzameling en het transport van afval- en hemelwater.
- Het is een gebruikersheffing.
- De Rioolheffing is gebaseerd op het ZAP.
- De actualisatie van het huidige ZAP (verleningsnotitie ZAP) is in de raad van november 2020 vastgesteld.
- Uitgangspunt is volledige kostendekkendheid, waarbij tevens rekening wordt gehouden met de btw, de overhead, de rentelast en de stand van de voorziening Egalisatie riolering.
- Voor Rioolheffing is kwijtschelding mogelijk. Dit leidt tot een inkomstenderving ter grootte van € 108.000 in 2020. In de Begroting 2022 wordt thans uitgegaan van € 100.000. De inkomstenderving wordt gecompenseerd door hogere tarieven Rioolheffing.
- De kosten van waterschouwingen ter grootte van € 50.000 zijn opgenomen in het tarief Rioolrecht met ingang van 2021.
- De Rioolheffing is met ingang van 2021 gebaseerd op gewijzigde tariefschijven, waarbij er extra lagere klassen bijkomen en waarbij het tarief voor de laagste schijf wordt verlaagd en voor de hogere schijven sterk toeneemt.
- De tarieven worden naar boven afgerond op vijftallen euro's (notitie ZAP nov. 2020).

Voorstellen:

1. De tarieven 2022 Rioolheffing worden niet nader verhoogd, verwezen wordt naar de door de raad in november 2020 behandelde notitie ZAP.
2. De kwijtschelding Rioolheffing te bekijken bij de verdere uitwerking van de Herijking van het Sociaal Domein.
3. De Riolering is 100% kostendekkend. Voor- en nadelen verlopen budgettair neutraal door middel van de voorziening Egalisatie riolering.
4. De in de notitie ZAP (bladzijde 22 en 23) vastgestelde tarieven 2022 staan in onderstaande tabel weergegeven.

Klasse-indeling	Aantal woningen	Aantal niet woningen	Totaal aantal	Tarief 2021	Tarief 2022 gebaseerd op ZAP	Opbrengst 2021
0 tot 100 m3 (incl. Recreatie K2B)	7.939	400	8.339	195,00	195,00	1.626.000
100 tot 250 m3	4.195	138	4.333	220,00	220,00	953.000
250 tot 500 m3	438	73	511	245,00	245,00	125.000
500 tot 1.000 m3	56	44	100	495,00	495,00	50.000
1.000 tot 2.000 m	24	36	60	745,00	745,00	45.000
2.000 tot 5.000 m3	8	28	36	1.495,00	1.495,00	54.000
5.000 tot 10.000 m3	2	9	11	2.245,00	2.245,00	25.000
10.000 tot 25.000 m3	0	3	3	4.495,00	4.495,00	13.000
25.000 tot 50.000 m3	0	2	2	8.895,00	8.895,00	18.000
50.000 m3 en meer	0	1	1	17.995,00	17.995,00	18.000
totaal	12.662	734	13.396			2.927.000

J. Leges

Huidige kaders / stand van zaken:

- De leges zijn een specifieke heffing; een vergoeding voor door of vanwege de gemeente verstrekte diensten, waaronder de Nederlandse identiteitskaart.
- Uitgangspunt is volledige kostendekkendheid, tenzij nadrukkelijk door de raad anders is besloten. Deze besluiten zijn genomen voor: gehandicaptenparkeerkaart en organisatiekeurmerk CBF.
- Op niveau van de verordening mag de leges de 100% kostendekkendheid niet overstijgen.
- Voor leges is geen kwijtschelding mogelijk.
- De Legesverordening wordt eens in de vier jaar volledig geactualiseerd. De eerstvolgende herziening staat gepland in de periode 2022.

Voorstellen:

1. De tarieven 2022 worden niet met een inflatiecorrectie geactualiseerd.

K. Begraafrechten

Huidige kaders / stand van zaken:

- De Begraafrechten zijn een specifieke heffing; een vergoeding voor onder andere het gebruik van de begraafplaats en diensten in verband met de begraafplaats.
- De exploitatie van de begraafplaats is niet kostendekkend, zoals door de raad besloten . Dit heeft te maken met:
  - de fictieve bespaarde rente over de voorzieningen begraafplaats wordt beschikbaar gesteld;
  - de dekking van kosten uit de algemene middelen;
  - het maximeren van € 200.000 aan onderhoudskosten in de tarieven / alles boven dit bedrag komt ten laste van de algemene middelen.

Voorstellen:

1. De tarieven begraafplaats 2022 worden verhoogd met een inflatiecorrectie van 1,8%.
2. Gelijktijdig wordt de uitgavenkant van de begraafplaats met eenzelfde bedrag verhoogd.

L. Marktgelden

Huidige kaders / stand van zaken:
- De Marktgelden zijn een specifieke heffing; een vergoeding voor de kosten van het innemen van een standplaats en de aansluiting op de elektriciteitskasten, inclusief btw.
- De Marktgelden worden geheven van de gebruikers van de weekmarkt en standplaatshouders.
- Uitgangspunt is volledige kostendekkendheid.
- De huidige tarieven zijn gebaseerd op een raadsbesluit van 27 november 2019
- In de Begroting 2022 is een opbrengst geraamd van € 10.000.

Voorstellen:
1. De tarieven Marktgelden 2022 worden niet verhoogd.

Programma Samen Werken voor Ermelo

Onderwerpen

Juridische (wettelijke) verplichtingen

Ontwikkeling en innovatie DIV en Domein Sociaal digitaal

Wat gaan wij ervoor doen?
De basis voor een uitstekende gemeentelijke dienstverlening aan onze inwoners is een goede documentaire informatievoorziening. Deze dienstverlening wordt voor ons sinds 2015 verzorgd door Meerinzicht. Het gaat dan onder andere om de volgende (archiefwettelijke) diensten:
- Het scannen van de inkomende post;
- Dossier-uitleen;
- Het registreren van identificerende kenmerken van archiefdocumenten;
- Het archiveren van documenten;
- Selectie en vernietiging op grond van de Archiefwet en
- Het overbrengen van stukken naar de archiefbewaarplaats op grond van de Archiefwet.

Op basis van kritische adviesrapporten vanuit Meerinzicht voor zowel het Sociaal domein als domein Bedrijfsvoering (DIV) en op basis van kritische toezichtrapporten van de archivaris van het Streekarchivariaat Noordwest Veluwe wordt geconstateerd dat Meerinzicht de dienstverlening op het gebied van archief-/informatiebeheer verder moet (door) ontwikkelen en innoveren. Door middel van het uitvoeren van de businesscase DIV kan aan de ontwikkelpunten vanuit de rapporten gewerkt worden. Hierin is een proces en prioritering opgenomen van de transformatie die nodig is om het werk voor nu en naar de toekomst beheersbaar te krijgen en te houden.

Wat gaat het kosten?
Beide adviezen zorgen voor incidenteel extra lasten in de jaren 2020-2024 € 1.823.000. Incidenteel is er binnen de begroting van GR Meerinzicht dekking voor een bedrag van € 1.183.000. In deze incidentele dekking zit ook het in de meerjarenbegroting 2021-2024 opgenomen bedrag van € 90.000 per jaar voor innovatie. In totaal wordt dit budget voor 3 jaar ingezet tot een bedrag van € 255.000. Zoals in de Kadernota Meerinzicht 2021-2024 en in ontwerp-meerjarenbegroting 2021-2024 is vastgelegd, wordt de inzet van dit budget met de gemeenten afgestemd. Over een periode van 4 jaar is er incidenteel door de drie brongemeenten nog een bedrag van € 640.000 te dekken.

Voor Ermelo betekent dit een incidenteel hoger budget voor DIV ontwikkeling en innovatie i**n 2021 € 72.000, in 2022 € 39.000 en in 2023 € 21.000**, totaal € 132.000.

Voor Ermelo betekent dit een incidenteel hoger budget voor Domein Sociaal Digitaal **in 2020 € 21.000, in 2021 € 35.000 en in 2022 € 13.000**, totaal € 69.000. Wij nemen het budget van 2020 mee in 2021.

De incidentele kosten 2022 € 52.000 en 2023 € 21.000 worden gedekt uit de Algemene reserve: vrij besteedbaar.

Bestuurlijke verplichtingen/afspraken

Lager dividend Alliander

Wat gaan wij er voor doen?
In onze begroting houden wij rekening met een jaarlijkse dividenduitkering van Alliander van € 300.000.

Wat gaat het kosten?
Het uit te keren dividend over 2020 is ten opzichte van 2019 gedaald met € 19,8 mln. als gevolg van een lager nettoresultaat in 2020.
Ermelo heeft 357.178 aandelen Alliander. Dat betekent dat een dividend verwacht wordt van 246.000 in 2021 (uitkering dividend 2020). Het is verstandig om van dit lagere dividend ook voor

de komende jaren uit te gaan.Ten opzichte van de huidige raming betekent dit een lagere structurele baat vanaf 2021 van **€ 54.000**.

Overige voorstellen, projecten en activiteiten

Dienstverlening en bodetaken

Wat gaan wij er voor doen?
De nieuwe vergaderstructuur van de raad betekent meer werk voor de bode's. Daarnaast is extra ondersteuning van de bodes benodigd tijdens de avondopenstellingen. Er is een uitbreiding van de formatie binnen Meerinzicht voor bodetaken nodig van 1,7 fte.

Wat gaat het kosten?
De uitbreiding van de formatie kost met ingang van 2022 **structureel € 88.000**. Indien de formatie wordt uitgebreid met ingang van 1 augustus 2021 dan kost dit incidenteel € 29.000 in 2021

Dienstverlening

Wat gaan wij er voor doen?
In de 2e Bestuursrapportage 2021 hebben wij de raad de volgende risicomelding gedaan:
"Gelet op nieuwe ontwikkelingen en ambities, kritische zaken, het werken onder hoogspanning als gevolg van Corona, anticiperen op langdurige ziekte, komende pensionering van medewerkers, anticiperen op het waarborgen van de continuïteit, ed wordt momenteel een inventarisatie uitgevoerd wat de eventuele knelpunten zijn voor de bedrijfsvoering en dus de formatie en dus de raming van de personeelskosten. Daarbij zal er zoveel mogelijk naar gestreefd worden om dit voor het begrotingsjaar 2021 budgettair neutraal te laten verlopen. De verwachting is dat dit realistisch is. De structurele budgettaire gevolgen met ingang van 2022 zullen worden meegenomen in de Kadernota 2022 Ermelo. Wij zijn voornemens om de raad tijdens de raadsbijeenkomst van 2 juni 2021 nader te informeren."

Samengevat luidt de kernboodschap:
De dienstverlening aan zowel de inwoners als het gemeentebestuur (raad en college van b&w) van Ermelo komt meer en meer onder druk te staan en overschrijdt zonder voldoende compenserende maatregelen een kritische ondergrens.

Ook in deze kadernota geven wij hierop onderstaand een uitvoeriger toelichting.

In de maanden maart en april 2021 is een *inventarisatie* uitgevoerd naar de diverse knelpunten binnen de bedrijfsvoering. Aan deze inventarisatie lagen onder meer ten grondslag de Kerntakendiscussie en de prioriteitstelling door het college van b&w, de uitkomsten van het MTO en de inventarisaties gehouden door de regisseurs binnen de organisatie.

In algemene zin geldt, dat de *werkdruk* binnen de organisatie, ook voor de Coronacrisis, al geruime tijd onevenredig hoog is. De Coronacrisis legt nog eens extra druk op de medewerkers en de impact daarvan maakt de noodzaak van compenserende maatregelen nu extra voelbaar en urgent.
Naast een zekere Corona-moeheid (thuiswerken, vermindering onderling contact en afnemende cohesie), moeten er ook tal van extra taken als gevolg van Corona uitgevoerd worden. De financiële compensatie van het Rijk is daarvoor niet voldoende.

Op verschillende posities is nu overduidelijk geworden, dat *aanvulling van de formatie* noodzakelijk is en in enkele gevallen zelfs urgent is om de uitvoering van de basale dienstverlening aan de inwoners, de ondersteuning van de raad en het college van b&w, maar ook minimaal de uitvoering van (wettelijke) taken te kunnen blijven realiseren.

Dat heeft een aantal *oorzaken*.

Allereerst hebben de aanzienlijke bestuurlijke ambities en (toekomstige) ontwikkelingen hun invloed op de dagelijkse dienstverlening en de realisatie van taken; het een gaat ten koste van het ander en dat vraagt om extra capaciteit. In sommige gevallen is het beter om (relatief dure en minder effectieve) inhuur om te zetten in vaste formatie. Dit om de continuïteit beter te kunnen waarborgen en de meerkosten te beperken.

Door veranderingen in de samenleving, nieuwe en veranderende wetgeving en door toenemende wensen van onze inwoners wordt er steeds meer gevraagd van de gemeente. Wij willen daar vanzelfsprekend graag op inspelen, maar dat vergt uiteraard ook extra middelen.

Vooral met betrekking tot bijvoorbeeld ruimtelijke ontwikkeling en bouwen wordt er een groot beroep gedaan op de gemeente. Er komen steeds meer (wettelijke) taken bij. Ook wordt de wetgeving steeds ingewikkelder. De rijksoverheid vraagt ook steeds meer van de gemeenten. Dat vraagt dus ook meer van onze organisatie. Met name bij R.O., bouwen en wonen staan de medewerkers onder grote druk. De behoefte aan voldoende c.q. extra capaciteit zal onverminderd groot blijven. De diverse claims voor extra capaciteit (o.a. woningbouwplannen / Omgevingswet / stikstof) worden gebundeld en bij voorkeur niet ingevuld door externen maar door eigen vast personeel. De tarieven voor inhuur van externen zijn ook hoger. Hiermee wordt de continuïteit meer gewaarborgd.

Tegelijkertijd worden wij momenteel ook geconfronteerd met een aantal (langdurige) ziektegevallen. Dit heeft directe invloed op al bestaande (wettelijke) gemeentelijke kerntaken, waaraan wij geen concessies mogen noch willen doen; u kunt hierbij denken aan vergunningverlening en (bouw)toezicht; waarvoor bovendien geldt dat het werkaanbod door een toename van bouwinitiatieven ook groeit. Hiervoor geldt dat het werk eenvoudigweg tijdig moet worden uitgevoerd. Dit vraagt dus om spoedige oplossingen en maatwerk.

Op het taakveld toezicht en handhaving (BOA's en juridisch) is het aanbod van werk en daarmede de caseload voor medewerkers eveneens te hoog. Extra formatie is nodig voor de hoeveelheid aangeboden werk.

De op de Kerntakendiscussie gevolgde verruiming van de openingstijden van de receptie en publieksbalies is uiteraard goed voor de dienstverlening aan onze inwoners, maar leidt logischerwijs ook tot urenuitbreiding voor de extra inroostering van medewerkers.

Het nieuwe vergadermodel van de raad heeft geleid tot de extra inzet van bodes en beveiliging.

Ten slotte gaat in de komende jaren ook een aantal medewerkers met pensioen. Wij willen het wegvallen van hun ervaring, maar ook de continuïteit van de desbetreffende taken, goed regelen. Dit vraagt om tijdig inspelen op capaciteit, kennis en kunde.

Wat gaat het kosten?
Uitgaande van een halfjaar zijn de extra kosten over 2021 € 213.000. Wij gaan streven ernaar dit voor 2021 budgettair neutraal te laten verlopen. Naar verwachting is dit realistisch.

Met ingang van 2022 bedragen de extra personeelskosten € 413.000 structureel. Hiervoor is nu nog geen dekking aanwezig binnen de huidige begroting.
Omdat niet alle extra lasten structureel zijn, vergt een en ander in de jaren 2022, 2023 en 2024 € 14.000 incidenteel. Deze incidentele lasten worden gedekt uit de Algemene reserve: vrij besteedbaar.

De extra lasten van de uitbreiding met 1 fte beleidsadviseur RO en 1 fte juridisch beleidsadviseur RO bedragen € 188.000 structureel met ingang van 2021. Het budget voor 2021 is al meegenomen in de 1e Bestuursrapportage 2021, die de raad heeft vastgesteld op 12 mei 2021. Zoals in deze bestuursrapportage is verwoord, worden in deze kadernota de structurele kosten met ingang van 2022 meegenomen. Indien mogelijk zal gekeken worden of deze budgettaire nadelen in de komende jaren afgedekt kunnen worden door inkomsten, bijvoorbeeld uit anterieure overeenkomsten.

Actualisatie personeelskosten 2022 en verder

Ten behoeve van deze Kadernota 2022 Ermelo is de volledige personeelsbegroting 2022 en verder opnieuw doorgerekend.
Dit is grotendeels gedaan op basis van de zero based budgeting methode. Een ander kleiner deel van de ramingen is op basis van ervaringscijfers berekend.
Voorafgaand is het formatie-/functieboek Ermelo doorgesproken en waarnodig geactualiseerd op basis van genomen besluiten. Dit is dan de stand per ultimo maart 2021.
Vervolgens zijn op basis hiervan de nieuwe loonsommen 2022 berekend.
Daarbij is uitgegaan van de thans geldende CAO, pensioenpremies en premies sociale lasten.
Tevens zijn alle reguliere fuwa-aanpassingen tot 1 januari 2022 meegenomen.
Ook de gevolgen van de WNRA zijn op 1 onderdeel na volledig verwerkt in de loonsomberekening.
Voor de gevolgen van een nieuwe CAO 2021 en eventuele premieaanpassingen 2021 is in de begroting een stelpost Loonmutaties 2021 beschikbaar.

Dit betreft dan de ramingen voor de loonsom, tegemoetkomingen, personele vergoedingen, inhuur personeel, pensioenen, arbeidsvoorwaarden, stelposten en centrale personeelsbudgetten.
Meegenomen zijn de onderdelen:
* Democratie: raad, fractievertegenwoordiging, college van b&w, griffie en voormalige bestuurders.
* Bedrijfsvoering: bestuursdienst, team wijkservice, De Dialoog, garantiebanen, trainee's, BBL, Babs en voormalig personeel.

Voor meer detailinformatie kunt u HIER doorklikken.

Wat gaat het kosten?

Budgettaire gevolgen	Begroting		Meerjarenbegroting 2022-2025							
Bedragen (x € 1.000,00) / - = voordeel	2021		2022		2023		2024		2025	
Democratie	n.v.t.		16	N	16	N	16	N	16	N
Bedrijfsvoering	n.v.t.		14	N	9	N	19	N	19	N
Totale budgettaire gevolgen	**n.v.t.**		**30**	**N**	**25**	**N**	**35**	**N**	**35**	**N**

Programma Samen Leven in Ermelo

Onderwerpen

Juridische (wettelijke) verplichtingen

Inclusie-agenda

Wat gaan wij er voor doen?
Bij het Heroverwegingstraject 2020 heeft de gemeenteraad besloten het budget EOZ (Ermelo Onbelemmerd Zorgzaam) vanaf 2022 terug te brengen tot 8.000,00 en vanaf 2023 op nul euro te stellen. De inclusie-agenda is een wettelijke verplichting. Elke gemeente dient de implementatie van het VN-Verdrag Handicap uit te voeren. EOZ was vroeger een project, dat stopgezet is omdat er een Inclusieagenda gemaakt moest worden.
De Inclusieagenda is in 2020 door de gemeenteraad vastgesteld. De activiteiten die op de agenda staan, zijn in overleg met inwoners en organisaties opgesteld.

Wat gaat het kosten?
In 2021 is het beschikbare budget € 15.000. Een eventueel resterend budget zal eind 2021 worden overgeheven naar 2022. Het beschikbare budget in 2022 is structureel € 8.000. Voorgesteld wordt de verlaging in 2023 naar nul euro te schrappen, zodat vanaf 2023 een structureel budget beschikbaar is van **€ 5.000**.
Aan de hand van de werkelijke uitgaven zullen wij de komende jaren kijken welk budget structureel nodig is.

Bestuurlijke verplichtingen/afspraken

Sport en bewegen/ speelruimteplan

Wat gaan wij er voor doen?
Het huidige speelruimteplan is van 2011 en dient een update te krijgen. In fase 1 wordt een nieuw beleidsplan opgesteld als onderdeel van een gezonde fysieke leefomgeving en in afstemming met de sportvisie "Heel Ermelo beweegt". In fase 2 wordt een Operationeel plan opgesteld (uitwerking spelen en bewegen in de Openbare Ruimte).

Wat gaat het kosten?
In 2022 incidenteel **€ 10.000** en in 2023 **€ 8.000**.

De incidentele kosten 2022 € 10.000 en 2023 € 8.000 worden gedekt uit de Algemene reserve: vrij besteedbaar.

Zienswijze uitgangspunten GGD Noord- en Oost Gelderland 2022

Wat gaan wij er voor doen?
De concept-begroting 2022, waar Ermelo een zienswijze op heeft ingediend, kan worden vertaald naar een bijdrage per inwoner van € 8,17 voor publieke gezondheid en € 8,28 voor jeugdgezondheidszorg. Wij ontvangen binnenkort een 1e begrotingswijziging 2022 van de GGD NOG inzake een uitbreiding van het vaccinatieprogramma.

Wat gaat het kosten?
De totale bijdrage van Ermelo in 2022 bedraagt € 445.000. In onze meerjarenbegroting is een bijdrage van € 440.000 geraamd. Een extra structurele bijdrage van **€ 5.000** vanaf 2022 dient te worden geraamd. De structurele lastenstijging voortvloeiend uit de 1e begrotingswijziging 2022 voor de uitbreiding van het vaccinatieprogramma is **€ 13.427**. Wij gaan uit van een even hoge compensatie in het Gemeentefonds op dit moment.

Overige voorstellen, projecten en activiteiten

Geen aanmeldingen.

Programma Samen Wonen in Ermelo

Onderwerpen

Juridische (wettelijke) verplichtingen

Jaarlijks budget voor sanering van bodemverontreinigingen van bermen, wegen en kleine grondpercelen

Wat gaan wij er voor doen?
Uit de praktijk van de laatste jaren blijkt dat wij een jaarlijks vast budget nodig hebben waaruit de

kosten van saneringen van bermen, wegen en kleine grondpercelen kunnen worden gedekt. Tijdens onderhoud komen wij bodemverontreinigingen tegen die binnen enkele maanden na constatering volgens de wettelijke regels moeten zijn verholpen. Indien wij de verontreiniging niet binnen de officiële termijn verhelpen dan worden wij aangesproken. Als mede-overheid heeft Ermelo hier een voorbeeldfunctie te vervullen.
Daarnaast zal bij nieuwe investeringen en projecten nadrukkelijker gekeken worden naar mogelijke saneringen en de benodigde bedragen worden meegenomen bij het investeringskrediet of projectbudget.

Wat gaat het kosten?
Wij hebben een jaarlijks budget van **€ 30.000** nodig voor sanering van bodemverontreinigingen van bermen en wegen. De werkelijke kosten willen wij jaarlijks dekken ten laste van de Algemene reserve: vrij besteedbaar.

Bestuurlijke verplichtingen/afspraken

Hertenkampje aan de Varenlaan

Wat gaan wij er voor doen?
Tot 2011 was dit hertenkampje in beheer van de gemeente. Na 2011 is dit beheer overgenomen door 's Heerenloo door middel van een ingebruikgevingsovereenkomst. Per november 2021 wordt deze overeenkomst opgezegd. 's Heerenloo wil de werkzaamheden nog wel blijven uitvoeren, maar deze factureren aan Ermelo.

Wat gaat dit kosten?
De kosten van beheer komen terug bij de gemeente. Dit resulteert een structurele jaarlijkse lastenstijging van **€ 8.000**.

Asbest-, bodemsanering en sloop van opstallen op gemeentelijke percelen in de Boskamer. Ontwikkelrichting voor de Boskamer bepalen.

Wat gaan wij er voor doen?
Sanerings- en sloopkosten gemeentelijke percelen geschat op € 400.000 - € 600.000. Hier is meer duidelijkheid over nadat de asbestonderzoeken zijn afgerond in Q2 2021. Saneringskosten zijn mede afhankelijk van de ontwikkelingsrichting. Afhankelijk van grondeigenaren of deze in samenwerking willen saneren en de gemeente optreedt als financieel gastheer € 300.000 - 400.000 budget. Alle bedragen zijn schattingen op basis van een al eerder uitgevoerd onderzoek in de Boskamer. Het benodigde bedrag is afhankelijk van resultaten asbest- en bodemonderzoeken.

Wat gaat dit kosten?
In 2022 en 2023 elk jaar een incidenteel budget van € 300.000. Deze kosten worden gedekt uit de reserve Grondexploitatie. Hierbij wordt opgemerkt dat indien het project de Boskamer tot opbrengsten zal leiden de reserve Grondexploitatie weer zal worden aangevuld.

Overige voorstellen, projecten en activiteiten

Grote vijver Oude Nijkerkerweg en lange vijver Prof. Lindeboomlaan (investering)

Wat gaan wij er voor doen?
Aanpak twee vijvers (Grote vijver aan de Oude Nijkerkerweg en Lange vijver langs de Prof. Lindeboomlaan) nabij wijk ‘De Maat’ (Ermelo-West). O.b.v. een gehouden varianten onderzoek komen vier varianten met elk hun voor- en nadelen naar voren.

Wat gaat het kosten?
Uitgaande van de huidige variant (tevens meest dure variant) is een investering nodig van €363.000
Lange vijver: €217.000, Grote vijver: €146.000.
Uitgaande van een andere variant met natuurlijke oevers en uitdiepen vijver (klei/leem) is een geraamd bedrag benodigd van totaal: €161.000. Lange vijver: € 98.000, Grote vijver: € 63.000.
De keuze voor een mix in bovengenoemde varianten is ook mogelijk, waarbij de lange vijver 1 op 1 wordt vervangen (folie en beschoeiing) en de grote vijver uitgerust wordt met natuurlijke oevers en uitdiepen vijver (klei/leem) is een geraamd bedrag benodigd van totaal: €280.000.
De investering van € 363.000 (de meest dure variant) betekent een stijging van de kapitaallasten vanaf 2022 met **€ 18.150**. Wij stellen voor deze investering toe te voegen aan het Investeringsplan 2021-2025. Wij beschouwen deze vijvers als overloopvoorziening van de riolering en brengen deze kapitaallasten ten laste van de voorziening Egalisatie Riolering.

Duurzaamheidsmaatregelen Molenaarsplein 24 (het Pakhuis)

Wat gaan wij er voor doen?
Het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed op de meest efficiënte wijze zodat gemeente Ermelo op koers ligt voor de realisatie van de gewenste maximale CO2-reductie én voldoet aan het activiteitenbesluit milieubeheer. Voor het pand Molenaarsplein 24 is in 2022 een budget nodig van netto € 38.511 (bruto € 39.600 minus € 1.089 uit het MJOP) en in 2025 is een budget nodig van netto € 10.836 (bruto € 16.800 minus € 5.964 uit het MJOP).

Wat gaat het kosten?
De incidentlee kosten bedragen € 39.000in 2022 en € 11.000 in 2025.
De incidentele kosten worden gedekt uit de reserve Onderhoud gebouwen.

Gebruik van ’t Weitje als evenemententerrein

Wat gaan wij er voor doen?
Wij willen 't Weitje geschikt maken als evenemententerrein. Na ieder evenement zal 't Weitje opnieuw worden onderhouden en kan het terrein gedurende meerdere weken niet worden gebruikt om de ondergrond en de grasmat te laten herstellen.

Wat gaat het kosten?
De kosten voor herstel bedragen incidenteel **€ 25.000** in 2022.
De incidentele kosten 2022 € 25.000 worden gedekt uit de Algemene reserve: vrij besteedbaar.

Beleidsplan Bewust Verlichten 2021-2025

Wat gaan wij er voor doen?
Het beleidsplan Bewust Verlichten 2021 - 2025 beschrijft hoe de gemeente Ermelo de komende jaren zorgt voor goede en duurzame verlichting van de openbare ruimte. Een duurzame verlichting die veiligheid biedt, sfeer maakt, voldoet aan de eisen van deze tijd én bijdraagt aan het welzijn van onze inwoners en toekomstbestendig is.
Het beleid leunt op drie pijlers (licht en veiligheid, licht en innovatie en lichtwaarden) die op hun beurt zijn uitgewerkt naar ambities en uitgangspunten.
Het desbetreffende raadsvoorstel is op 12 mei 2021 beeldvormend besproken in de raad.

Wat gaat het kosten?
Voor de realisatie is in 2022 een incidenteel budget nodig van € 53.000, bestaande uit:
* opgave B Optimalisatie € 12.000;
* opgave C Installatieverantwoordelijkheid € 16.000;
* opgave E Haalbaarheidsonderzoek Dark Sky Ermelo € 25.000.
In 2023 is een incidenteel budget van € 8.000 benodigd voor opgave D Bewust verlichten.
In 2014 is een incidenteel budget van € 85.000 benodigd voor Opgave A Versleten wijken; integraal aanpakken 85 lichtmasten vervangen.
De incidentele kosten worden gedekt uit de Algemene reserve: vrij besteedbaar.

Onderzoekskosten spoorwegovergangen

Wat gaan wij er voor doen?
Voor het opstellen van het PID voor het vervolgonderzoek van drie spoorwegovergangen worden onderzoekskosten gemaakt. Deze onderzoekskosten zijn niet geraamd. Naar verwachting zal medio juli 2022 het PID spoorwegovergangen zijn afgerond.

Wat gaat het kosten?
In dit stadium van het project is nog geen exacte onderzoeksopzet te geven omdat deze afhankelijk is van de offerte uitvraag bij meerdere ingenieursbureaus.
Wel kunnen wij op basis van een globale onderzoeksopzet en reële ervaringscijfers een indicatieve kostenbegroting weergeven gebaseerd op gegevens van Pro Rail.
Het totaal van de geraamde incidentele kosten voor het onderzoek worden geraamd op **€ 210.000.** Wij ramen een budget van **€ 100.000 in 2022 en € 110.000 in 2023.**
De incidentele kosten worden gedekt uit de Algemene reserve: vrij besteedbaar.

Anterieure overeenkomsten beschrijven en vastleggen

Wat gaan wij er voor doen?
Het proces omtrent anterieure overeenkomsten beschrijven en implementeren in het programma CBM

Wat gaat het kosten?
Dit project kost in 2022 incidenteel € 30.000.
De incidentele kosten worden gedekt uit de Algemene reserve: vrij besteedbaar.

Programma Samen Ondernemen in Ermelo

Onderwerpen

Juridische (wettelijke) verplichtingen

Geen aanmeldingen.

Bestuurlijke verplichting

Geen aanmeldingen.

Overige voorstellen, projecten en activiteiten

Bijdrage ondernemersloket EHZ(P)

Wat gaan wij er voor doen?
In de gemeente Harderwijk is een raadsbrede opdracht gegeven om te komen tot een ondernemersloket. In de afgelopen jaren zijn verschillende regionale economische structuren afgebouwd, onder meer doordat de gemeenten Nunspeet en Elburg aansluiting hebben gevonden bij de economische regio Zwolle. De middelen die we hieraan hebben besteed zijn de afgelopen jaren afgebouwd. De exacte invulling van het ondernemersloket is nog onderwerp van gesprek, maar in elk geval is het doel om ondernemers (en de mens achter de ondernemer) te ondersteunen op verschillende terreinen en via het loket te zorgen voor een eenduidig aanspreekpunt. De gemeente Harderwijk heeft Ermelo, Zeewolde en Putten gevraagd om te participeren in dit initiatief. Omdat we in Ermelo ook de behoefte zien aan een meer gecoördineerde (regionale) strategie richting ondernemers is aangegeven dat Ermelo graag actief bijdraagt aan dit initiatief.

Wat gaat het kosten?
In 2022 ramen wij een structureel budget van **€ 20.000**, vanaf 2023 **€ 15.000** per jaar.

Financieel-technische uitgangspunten Programmabegroting 2022-2025

Inleiding

In dit hoofdstuk worden alle financieel-technische uitgangspunten weergegeven. Veelal zijn dit percentages.
Vervolgens zijn alle onderdelen doorgerekend.
Basis hiervoor is de bij de Kadernota 2020 vastgestelde Notitie Actualisering Stelposten Indexatie.
Wilt u deze notitie nog eens doorlezen, u kunt HIER doorklikken naar deze notitie.

Budgettaire gevolgen van de financieel-technische uitgangspunten

Bedragen (x € 1.000,00)	Meerjarenbegroting 2022-2025							
	2022		2023		2024		2025	
Te ramen stelposten:								
Stelpost Loonmutaties 2022: cao, premies en sociale lasten	167	N	167	N	167	N	167	N
Stelpost Loonmutaties: Fuwa, promoties, periodieken	20	N	40	N	60	N	80	N
Stelpost Prijsmutaties 2022	150	N	150	N	150	N	150	N
Stelpost Indexering subsidies 2022	56	N	56	N	56	N	56	N
Stelpost Indexering GR's e.d. 2023			287	N	287	N	287	N
Stelpost Volumeontwikkelingen 2022	116	N	116	N	116	N	116	N
Stelpost Marktwerking *)								
Stelpost Sociaal domein loon en prijs ontwikkelingen **)	749	N	1.039	N	1.426	N	1.426	N
Stelpost Sociaal domein volumeontwikkelingen **)	544	N	1.000	N	1.000	N	1.000	N
Totaal te ramen stelposten	**1.802**	**N**	**2.855**	**N**	**3.262**	**N**	**3.282**	**N**
In de begroting beschikbare dekking:								
Stelpost Fuwa, promoties, periodieken	-60	V	-80	V	-100	V	-100	V
Stelpost Nominale ontwikkelingen algemene uitkering schijf 2022 ***)	-273	V	-273	V	-273	V	-273	V
Stelpost Nominale ontwikkelingen algemene uitkering schijf 2023 ***)			-187	V	-187	V	-187	V
Stelpost Sociaal domein loon en prijs ontwikkelingen	-749	V	-1.039	V	-1.426	V	-1.426	V
Stelpost Sociaal domein volumeontwikkelingen	-544	V	-1.000	V	-1.000	V	-1.000	V
Totaal in de begroting beschikbare dekking	**-1.626**	**V**	**-2.579**	**V**	**-2.986**	**V**	**-2.986**	**V**
Totaal uitkomst financieel-technische uitgangspunten	**176**	**N**	**276**	**N**	**276**	**N**	**296**	**N**

*) De stelpost marktwerking is bij de vorige Kadernota 2021 vervallen.

**) de stelposten voor Sociaal Domein zijnde loon- en prijsontwikkelingen zijn in afwachting van de ramingen van MIZ voor de komende Meerjarenbegroting 2022-2025 niet aangepast. Zij zijn derhalve gelijk gebleven aan de huidige ramingen. Bij de komende Meicirculaire 2021 en het opstellen van de Meerjarenbegroting 2022-2025 van Ermelo zal hier opnieuw naar worden gekeken.

***) In de Meicirculaire 2020 is aangekondigd dat de accressen voor de uitkeringsjaren 2020 en 2021 vast te klikken op het niveau dat toen is gepubliceerd. Dit als onderdeel van het compensatiepakket corona. Dat geeft rust en stabiliteit in een roerige tijd. Een mogelijke toe- of afname van de rijksuitgaven leiden in die jaren dus niet tot wijziging van het accres. Het is voor de fondsbeheerders aanleiding om evenmin bijstellingen van de accressen vanaf 2022 te publiceren. Punt van aandacht is nog wel hoe we straks in 2022 gaan instappen. In de Meicirculaire 2021 zal hier meer duidellijkheid over komen. Op dit moment kent deze stelpost dus geen toevoegingen voor 2023 ev. Het is duidelijk dat er nog budgetten aankomen om e.e.a. weer op het juiste prijs en loonpeil te brengen.

Het nadeel op de financieel technische uitgangspunten wordt deels gedekt door de inflatiecompensatie 2022 op de belastingopbrengsten. Dit is meegenomen in de paragraaf Belastingen in deze kadernota.

Duidelijk is dat de compensatie door het Rijk in de algemene uitkering voor loon-, prijs-, volume en indexatie-ontwikkelingen niet voldoende is.

Loonontwikkelingen

Algemene toelichting

In de begroting van Ermelo worden de salariskosten geraamd in constante prijzen. Dit betekent dat in de salarisramingen zelf voor het komende begrotingsjaar geen rekening wordt gehouden met nieuwe CAO-ontwikkelingen, wijzigingen van sociale lasten / pensioenpremies en promoties / periodieken. De gevolgen van deze CAO-ontwikkelingen en dergelijke worden voor zover deze het eerste volgende begrotingsjaar betreft geraamd op de “stelpost Loonmutaties” (kostenplaats 5500205). Voor de latere begrotingsjaren wordt dit geraamd op de “stelpost Nominale ontwikkelingen Algemene uitkeringen” (6770431), zijnde de beschikbare compensatie uit het Gemeentefonds.

Berekeningsmethodiek

Sedert 2017 wordt aangesloten bij de berekeningsmethode van Meerinzicht. Meerinzicht hanteert de volgende methode:

> *Als uitgangspunt wordt genomen de salarissen per 1 januari 2016. Voor het lopende jaar, in casu dus voor 2017, dient een stelpost opgenomen te worden ter compensatie van de verwachte loonstijgingen (inclusief mutaties in de sociale lasten/pensioenpremies) die zich in dat jaar voordoen (Bron: Kadernota 2017 MIZ)*

Dit betekent voor Ermelo dat de stelpost Loonmutaties (voor de inschatting van de cao en de premiestijging) ook berekend zal worden aan de hand van het CPB-indexcijfer. Dit wordt vervolgens vergeleken met het percentage dat binnen Meerinzicht wordt gehanteerd. In principe vindt aansluiting plaats bij het percentage van Meerinzicht, maar er blijft enige eigen ruimte om beargumenteerd hiervan af te wijken (bijvoorbeeld als de nieuwe cao-ontwikkelingen hiertoe aanleiding geven).

Begroting 2022

Jaarlijks bepaalt de raad de uitgangspunten voor het berekenen van de stelpost Loonmutaties bij het vaststellen van de kadernota. Ermelo conformeert zich daarbij aan het percentage dat Meerinzicht toepast. Dit percentage bedraagt 1,5% voor de Begroting 2022. In de kerngegevenstabel van het CPB van maart 2021 wordt eveneens een percentage van 1,5% voor 2022 geraamd.
Vervolgens wordt de omvang van de stelpost in de Begroting 2022 berekend door 1,5% over de loonsom op basis van het salarispeil en het functieboek om te slaan. Het gaat daarbij om alle medewerkers in dienst van de gemeente Ermelo. De naar de diverse Gemeenschappelijke Regelingen overgegane medewerkers tellen niet mee voor de berekening. Deze laatsten worden apart geraamd door de Gemeenschappelijke Regelingen zelf.

De totale loonsom Ermelo bedraagt € 11.138.000 per 2021. Uitgaande van de verwachte loonontwikkelingen voor 2022 van 1,5% dient een structureel bedrag van € 167.000 te worden geraamd teneinde de verwachte loonontwikkelingen voor 2022 op te vangen. De loonstijging (CAO, premies en sociale lasten) voor 2021 wordt opgevangen uit de nog aanwezige structurele raming op de stelpost (schijf 2021). Daarbij wordt door Ermelo nog een bedrag van € 20.000 structureel cumulatief geraamd op deze stelpost voor promoties, periodieken en fuwa-gevolgen. Met ingang van de Programmabegroting 2021-2023 is deze post overigens gesplitst in twee aparte kostenplaatsen, te weten:

- de loonontwikkelingen zelf;
- de promoties / periodieken en fuwa gevolgen.

Prijsontwikkelingen

Algemene toelichting

Deze stelpost wordt geraamd om de noodzakelijke verhoging van met name kosten derden als gevolg van een stijging van het prijspeil binnen de exploitatie op te kunnen vangen. Deze indexatie wordt ook wel inflatie genoemd. De stelpost wordt bijvoorbeeld ingezet bij het afsluiten van nieuwe contracten of als leveranciers/derden hun prijzen indexeren. Dit hoeft niet altijd op het lopende jaar betrekking te hebben.

Berekeningsmethodiek
Aangesloten wordt bij het door Meerinzicht gehanteerde percentage. MIZ gaat uit van het inflatiepercentage zoals gepubliceerd door het CPB. Daarbij wordt het meest recent gepubliceerde inflatiepercentage ten tijde van het opstellen van de kadernota gehanteerd, er vindt geen nacalculatie plaats. Meerinzicht hanteert conform haar Kadernota 2022 een inflatiepercentage van 1,8% voor 2022. Het CPB raamt zelf naar de stand van maart 2021 een percentage van 1,4%. Vooralsnog wordt uitgegaan van het door MIZ geraamde percentage.

De stelpost zelf wordt berekend aan de hand van de raming van de begrotingsposten in de begroting van Ermelo die onderhevig zijn aan prijsontwikkelingen. Immers niet elk budget is even prijsgevoelig en niet elk budget valt onder de noemer prijsontwikkelingen (zoals bijvoorbeeld subsidies en salarissen). Uit een analyse van de begroting blijkt dat dit de economische categorie “43 Goederen en diensten” betreft, minus de volgende onderdelen:

- 0.9 Vennootschapsbelasting
- 6.3 Inkomensregelingen
- 6.4 Arbeidsparticipatie
- 6.5 Maatwerkvoorzieningen Wmo
- 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+
- 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-
- 6.81 Geëscaleerde zorg 18+
- 6.82 Geëscaleerde zorg 18-
- Lasten waar kostendekkende opbrengsten tegenover staan (7.2 Riolering, 7.5 Begraafplaats en 7.3 Afvalstoffen)
- 8.2 Grondexploitatie-kosten;
- 6008010 Stelposten

Voorts worden de op de investeringskredieten betrekking hebbende prijsstijgingen niet op deze stelpost geraamd maar op de stelpost Marktontwikkelingen (zie aldaar).

Binnen de ramingen komen diverse incidentele posten voor waarvoor geen inflatieraming behoeft te worden opgenomen. Om deze eruit te filteren is gekozen om uit te gaan van een gemiddelde voor de komende vier jaar van de begrotingsposten. Over dit gemiddelde bedrag wordt dan het inflatiepercentage omgeslagen. De gemiddelde gecorrigeerde omzet waarover de indexatie wordt vastgesteld bedraagt € 8.359.000,00.

De budgetten die aan prijsontwikkelingen onderhevig zijn worden niet automatisch bij het opstellen van de begroting bijgesteld. Eerst wanneer onderbouwd blijkt dat bijstelling als gevolg van prijsstijgingen onontkoombaar is, wordt het budget bijgesteld. De dekking komt dan uit de stelpost Prijsmutaties. Deze werkwijze heeft een remmende werking op automatische budgetuitzettingen. Wel kan het voorkomen dat een aantal jaren niet geïndexeerd wordt en dan vervolgens in één keer een inhaalslag gepleegd wordt voor de komende jaren.

Begroting 2022
Net als bij de stelpost Loonmutaties wordt de stelpost Prijsmutaties uitsluitend voor het eerste begrotingsjaar begroot, op basis van een door de gemeente zelf te bepalen percentage. Dit percentage wordt jaarlijks bij de kadernota vastgesteld. Voor begrotingsjaar 2022 is besloten om het percentage te conformeren aan de methodiek van Meerinzicht. Meerinzicht hanteert voor 2022 een inflatiepercentage van 1,8%, dit betreft het afgeronde inflatiepercentage voor de netto materiele overheidsconsumptie , zoals gepubliceerd door het CPB (peildatum mei 2020).*)

Derhalve bedraagt de stelpost Prijsmutaties 2022: 1,8% over € 8.359.000 = € 150.000
De ramingen voor de volgende begrotingsjaren zijn gebaseerd op wat beschikbaar is gesteld binnen de algemene uitkering en worden in de begroting geraamd op de “stelpost Nominale ontwikkelingen algemene uitkering”.

*) Inmiddels heeft het CPB in maart 2021 dit percentage verder neerwaarts bijgesteld naar 1,4%.

Volumeontwikkelingen

Algemene toelichting
Deze stelpost dient voor de financiering van de kosten als gevolg van volumeontwikkelingen. Onder volumeontwikkelingen wordt verstaan de autonome groei c.q. ontwikkelingen van aantallen, zoals toename van het aantal m2 weg, groen, ouderen en gebruikers leerlingenvervoer. Dit zijn met betrekking tot de budgettaire gevolgen in de programmabegroting nauwelijks te beïnvloeden ontwikkelingen. Als deze zich voordoen dient dit met voorrang budgettair vertaald te worden, tenzij besloten wordt dat het wenselijk is het kwaliteitsniveau (de budgetnorm per eenheid) aan te passen. Uitsluitend daar waar de volumeontwikkelingen onontkoombaar zijn, worden de desbetreffende budgetten aangepast.

Berekeningsmethodiek
De raming van volumeontwikkelingen valt onder de noemer bestaand beleid. Net als bij de prijsontwikkelingen worden de volumeontwikkelingen niet direct op de desbetreffende budgetten geraamd, maar wordt in het eerste jaar een structurele stelpost Volumeontwikkelingen opgenomen. Dit betekent dat voor de Begroting 2022 een percentage moeten worden bepaald, en dat dit afgezet moet worden tegen de gecorrigeerde omzet. Gesproken wordt over de gecorrigeerde omzet en niet de gehele jaaromzet van Ermelo. Immers niet alle budgetten zijn onderhevig aan volumeontwikkelingen (bijvoorbeeld reserveringen) en een aantal budgetten valt al onder de stelpost Loonmutaties en de stelpost Indexering subsidies. Door de stelpost

Volumeontwikkelingen niet over de gehele omzet te nemen, wordt een dubbeltelling voorkomen.

Begroting 2022
Op basis van de Notitie Onderzoek stelposten indexatie werd tot op heden voor de berekening van de stelpost Volumeontwikkelingen een standaard percentage gehanteerd van 0,5%. Dit percentage wordt omgeslagen over een deel van de exploitatiekosten. Deze gecorrigeerde omzet bestaat uit de omzet kosten derden (prijsmutaties en de omzet gemeenschappelijke regelingen). In de Begroting 2022 gaat dit om een bedrag van € 23 miljoen. Voor de berekening van de stelpost wordt een standaard percentage van 0,5% gehanteerd. Dit betekent dat de stelpost Volumeontwikkelingen 2022 € 116.000 zal bedragen.

Marktwerking

Bij de Kadernota 2021 is besloten om de post Marktwerking niet langer te ramen. Deze lijn is in deze kadernota doorgezet. Daarbij lopen wij enig risico. Er zijn signalen dat vanwege de coronapandemie de levering van bijvoorbeeld bouwmaterialen stagneert en de prijzen met meer dan de inflatie zullen stijgen.

Lastendrukontwikkelingen

Algemene toelichting
Algemeen beleid van Ermelo was lange tijd om terughoudend om te gaan met belastingstijgingen. Echter in de afgelopen jaren kon niet worden vastgehouden aan deze beleidsregel.
Jaarlijks wordt in de Kadernota het (stijgings-)percentage voor het eerstvolgende begrotingsjaar bepaald. Daarbij wordt rekening gehouden met achterliggende beleidsnota's en specifiek genomen besluiten. Bovenstaande betekent dat thans voor de Begroting 2022 de percentages bepaald moeten worden. De stijging van de algemene belastingen is bestemd als dekkingsmiddel van alle loon-, prijs-, subsidie- en verbonden partijen-ontwikkelingen binnen de gemeentelijke begroting en het lokale voorzieningenniveau

Berekeningsmethodiek
Bij de Kadernota 2020 is in de geactualiseerde Notitie Onderzoek stelposten indexatie de berekeningsmethodiek van de inflatoire stijging van de (algemene) belastingen bepaald. Deze inflatiecorrectie wordt gelijk gesteld aan de inflatiecorrectie zoals gehanteerd voor de prijsmutaties aan de uitgavenkant van de begroting.

Begroting 2022
Voor het begrotingsjaar 2022 wordt verwezen naar het hoofdstuk Financieel perspectief, onderdeel Belastingen.

Indexering Subsidies

Algemene toelichting
De stelpost indexering subsidies wordt jaarlijks ingezet om de loon- en prijsontwikkelingen voor de subsidies af te dekken. De subsidieposten > € 10.000 worden jaarlijks geïndexeerd met het prijsindexcijfer voor het Bruto Binnenlands Product (pBBP).

Berekeningsmethodiek
- Subsidies: Op basis van de Notitie Onderzoek stelposten indexatie wordt voor de berekening van de stelpost Indexering subsidies gehanteerd het prijsindexcijfer voor het Bruto Binnenlands Product, zoals dit gepubliceerd wordt door het Rijk in de meest recente meicirculaire Gemeentefonds. Vervolgens wordt onderscheid gemaakt tussen subsidies t/m € 10.000,00 en > € 10.000,00. De begrotingsposten subsidies tot en met € 10.000,00 worden niet geïndexeerd. Er vindt geen nacalculatie plaats.

Op basis van het BBP-indexcijfer, zoals deze gepubliceerd wordt in de meest recente meicirculaire van het gemeentefonds, wordt de indexatie vanaf begrotingsjaar t+1 berekend. De begrotingsposten < €10.000 worden niet geïndexeerd. Er vindt geen nacalculatie plaats. Dit is in lijn met de eerder vastgestelde Notitie Indexering subsidies. De stelpost Indexering subsidies wordt niet cumulatief geraamd, maar wel structureel. Thans wordt 2022 geraamd. Ten behoeve van de berekening van de stelpost is het voorlopige percentage bepaald op 1,6% (bron CPB maart 2021). Bij de komende Meicirculaire 2021 wordt het percentage definitief bepaald.

Met ingang van 2020 loopt de indexatie van de producten Breedtesport, Triade, FC Horst en SSE niet meer apart via de subsidies, maar maakt onderdeel uit van de gemeentelijke bijdrage aan InterActie, als onderdeel van de gemeenschappelijke regelingen. De dekking voor de bijstellingen hierop komt uit de stelpost Indexering GR's alsmede de indexatie van de eigen inkomstenposten van InterActie zoals de toegangsgelden en de verhuurprijzen.

Begroting 2022
Het prijsindexcijfer voor 2022 bedraagt 1,6%. Het voorlopige indexcijfer voor subsidies bedraagt dan 1,6% over een totaal subsidiebedrag van € 4.766.000 waarvan € 3.476.000 voor indexatie in aanmerking komt. Berekend is dat de bijraming van de stelpost Indexering subsidies 2022 op basis van de voorlopige berekeningen € 56.000 (afgerond) zal bedragen.

Aanpassing tarieven Interactie
Voor Interactie wordt voor 2022 een algemene stijging van de tarieven ter grootte van de inflatie van 1,8% gehanteerd.

Indexering Gemeenschappelijke Regelingen

De stelpost indexering Gemeenschappelijke Regelingen wordt ingezet om de indexatie bij de Gemeenschappelijke Regelingen (GR) af te dekken. Deze indexatie betreft feitelijk de loon- en prijsontwikkelingen van de GR. De gemeente Ermelo kent op dit moment als gemeenschappelijke regelingen:

- Meerinzicht (MIZ)
- GGD NOG (GGD)
- OmgevingsDienst Noord-Veluwe (ODNV)
- Veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland (VNOG)
- Streekarchivariaat Noordwest-Veluwe (SNWV)

Voorts wordt de kostenstijgingen voor Interactie (gemeentelijke sportbedrijf) uit deze stelpost gedekt.

Elke gemeenschappelijke regeling houdt in haar eigen meerjarenbegroting rekening met indexatie. Deze bijdragen moet op basis van het BBV, conform de begroting van de gemeenschappelijke regeling, verplicht worden opgenomen in de begroting van de gemeente. De indexatie zelf (loon en prijsontwikkelingen) bij de gemeenschappelijke regeling wordt gedekt uit deze stelpost. Doordat steeds meer taken worden uitgevoerd door gemeenschappelijke regelingen, vindt een verschuiving plaats van de bijbehorende lasten van de taken in de eigen gemeentebegroting naar de begroting van de gemeenschappelijke regeling.

Berekeningsmethodiek
De grondslag voor de berekening betreft de jaarlijkse bijdrage van de gemeente Ermelo aan de uitvoeringskosten van de gemeenschappelijke regelingen. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt naar de verhouding tussen loonkosten / materiële kosten. Deze verhouding wordt voor een periode van 4 jaar vastgesteld. Na 4 jaar wordt de analyse van de begrotingen van de GR’s opnieuw uitgevoerd. De herziene verhouding wordt dan bij de eerstvolgende kadernota vastgesteld. De laatste berekening is gebaseerd op de Kadernota 2020, deze verhouding is in deze kadernota overgenomen.

Voor de gemeenschappelijke regelingen geldt de verhouding: loonkosten / materiële kosten ⇒ 56% / 44% (bron Kadernota 2020). Dit percentage is thans niet gewijzigd. Vervolgens is bepaald dat het indexeringpercentage voor GR's als volgt wordt berekend: (56% X het percentage loonmutaties) + (44% X het percentage prijsmutaties) = percentage indexering GR's (afgerond op 0,1%).

In de Kadernota wordt telkens de bijstellingen berekend voor jaar t+2, dat betekent voor deze Kadernota de bijstellingen vanaf 2023.

Begroting 2022
Het percentage voor de GR's e.e. voor de Begroting 2022-2025 bedraagt voor de jaarschijven 2023 en verder : (56% X 1,5% = 0,840%) + (44% X 1,8% = 0,792%) = 1,632%, afgerond 1,63%. Het bedrag waarover dit percentage wordt berekend bedraagt € 17.616.000. Dit betekent dat de stelpost indexering GR's € 287.000 bedraagt.

Loon-, prijs- en volumeontwikkelingen Sociaal Domein

Stelpost Sociaal Domein Loon prijsontwikkelingen
Tot en met 2019 werd door het Rijk een aparte compensatie gegeven voor zowel de loon- als de prijsontwikkelingen binnen het Sociaal Domein. Vanaf 2020 is het Sociaal Domein onderdeel van de algemene uitkering. Dat betekent dat vanaf 2020 de loon- en prijsontwikkelingen voor het Sociaal Domein volledig uit het beschikbare accres bekostigd moeten worden. Er vindt geen aparte compensatie meer plaats door het Rijk.
Op het niveau van de gemeentebegroting worden de budgetten voor het Sociaal Domein jaarlijks aangepast aan de loon- en prijsontwikkelingen. Dit geschiedt aan de hand van de begroting van MIZ. Om daarvoor dekking te hebben wordt een stelpost opgenomen. De gemeente heeft gekozen voor het ramen van deze stelpost bij het Programma Algemene dekkingsmiddelen.
Bij deze Kadernota zijn de geraamde bedragen niet aangepast. Dit alles heeft te maken met de coronapandemie. Zowel 2020 als 2021 wijken qua uitgavenpatroon af van een regulier jaar. Als onderdeel van het compensatiepakket Coronamaatregelen zijn VNG en de Fondsbeheerders overeengekomen de accressen 2020 en 2021 te fixeren op de stand van deze meicirculaire 2020. Bevriezen komt tegemoet aan de wens van rust en stabiliteit van beide gesprekspartners. Punt van aandacht is nog wel hoe we straks in 2022 gaan instappen. Na de fixatie in de jaren 2009 t/m 2011 gaf dat problemen in 2012 in het nadeel van de gemeenten. Om deze redenen hebben wij de huidige ramingen ongewijzigd overgenomen.

<u>Huidige raming gemeentebegroting</u>
De raming in de huidige begroting is geraamd naar loon- en prijspeil 2021. De huidige raming van de stelpost bedraagt:

	2021	2022	2023	2024	2025
Stelpost LPO sociaal domein	0	749.000	1.039.000	1.426.000	1.426.000
totaal	**0**	**749.000**	**1.039.000**	**1.426.000**	**1.426.000**

<u>Berekening stelpost</u>
Aangesloten wordt bij de berekening van de nominale ontwikkelingen van de gemeente zelf. In Ermelo wordt gerekend met lopende prijzen voor de algemene uitkering. Uit het accres wordt het beschikbare veronderstelde deel voor de nominale ontwikkelingen gehaald. Dit bevat zowel loon

als prijsontwikkelingen. Vervolgens wordt aan de hand van de berekeningen de clusters bepaald welke behoren tot het sociaal domein.

Raming stelpost in gemeentebegroting 2022
Deze stelpost wordt jaarlijks bij de mei en de septembercirculaire van het gemeentefonds opnieuw bepaald. De eerst volgende bijstelling van deze stelpost betreft de Meicirculaire 2021. De stelpost wordt bij deze Kadernota 2022 derhalve nog niet herzien.

Stelpost Sociaal Domein volume-ontwikkelingen
Tot en met 2019 werd door het rijk apart een gedeeltelijke compensatie gegeven voor volume-ontwikkelingen binnen het Sociaal Domein.Vanaf 2020 is het Sociaal Domein onderdeel van de algemene uitkering. Dat betekent dat vanaf 2020 de gemeenten dit moeten op vangen uit het beschikbare accres van de algemene uitkering.
Op het niveau van de gemeentebegroting worden de budgetten voor het Sociaal Domein jaarlijks aangepast aan de volume-ontwikkelingen. Dit geldt voor zowel Jeugdhulp en Wmo. Dit geschiedt aan de hand van de begroting van MIZ. Om daarvoor dekking te hebben wordt een stelpost opgenomen. De gemeente heeft gekozen voor het ramen van deze stelpost bij het Programma Algemene dekkingsmiddelen.

Huidige raming
De huidige raming van de stelpost bedraagt:

	2021	2022	2023	2024	2025
Stelpost volumeontw. sociaal domein	0	544.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Totaal beschikbaar	**0**	**544.000**	**1.000.000**	**1.000.000**	**1.000.000**

Berekening stelpost
Wij gaan uit van een jaarlijkse volume-ontwikkelingen van 2,5%. Echter gelet op de Coronacrisis denken wij dat zich voor 2021 slechts een beperkte volume-ontwikkeling zal zijn. Wij schatten deze voor 2021 op 0,5%, de overige jaren op 2,5%.
Deze volume ontwikkeling doet zich voor bij Wmo 2005, Wmo 2015 alsmede Jeugdzorg. Voor Participatie wordt daar niet meegerekend omdat fluctuaties in het aantal uitkeringsgerechtigden in principe worden gecompenseerd middels de rijksuitkeringen.
Om deze post te berekenen wordt uit de begroting een uitdraai gemaakt van de producten Wmo en Jeugdzorg. Uitgegaan wordt van het saldo tussen baten en lasten bij deze producten, dus de netto-kosten. Over deze netto-kosten wordt het percentage voor volume-ontwikkelingen losgelaten.

Raming stelpost in gemeentebegroting 2022
Deze stelpost wordt bij de jaarlijkse Kadernota opnieuw bepaald. Berekend is dat thans de volgende bedragen dienen te worden geraamd

	2021	2022	2023	2024	2025
643 Wmo 2005	0	125.000	229.000	229.000	229.000
650 Wmo 2015	0	132.000	239.000	239.000	239.000
651 Jeugdwet 2015	0	287.000	532.000	532.000	532.000
Totaal te ramen	**0**	**544.000**	**1.000.000**	**1.000.000**	**1.000.000**

Rente-ontwikkelingen

Nota Rentebeleid 2012
Leidend voor de renteontwikkelingen 2020 is de nota Rentebeleid 2012, welke op 15 december 2011 door de raad is vastgesteld. Op basis van deze rentenota moet een drietal rentepercentages in de jaarlijkse kadernota bepaald worden. Tevens is aangegeven hoe deze rentepercentages bepaald moeten worden. Dit betreft:

1. Rentevisie lange termijn bij het aantrekken van gelden.
   - Het meest actuele rentepercentage van de benchmark BNG, uitgaande van het gemiddelde van de laatste tien jaren bij percentages gebaseerd op 10-jarige leningen. De rentevisie op basis van de verwachtingen van enkele grote banken voor het komende jaar, zoals gepubliceerd door Thésor.
   - De rentepercentages bij het aangaan van een vaste geldlening bij de BNG.
   - Een eigen inschatting van de renteontwikkeling voor de komende jaren.

2. Rentevisie korte termijn rente bij het aantrekken van gelden.
   - Het meest actuele rentepercentage van de benchmark BNG, uitgaande van het 3 maand Euribor percentage.
   - De rentevisie op basis van de verwachtingen van enkele grote banken voor het komende jaar, zoals gepubliceerd door Thésor, uitgaande van Euribor 3 maand, prognose over 12 maanden.
   - Een eigen inschatting van de renteontwikkeling voor de komende jaren.

3. Rentevisie bij het uitzetten van gelden.
   - De rentevisie van een aantal grote banken, waaronder de BNG
   - De rentevergoeding op lopende spaarrekeningen.
   - De depositorente voor de lange termijn met verschillende looptijden, zoals 5, 7 en 10 jaar. De depositorente voor de korte termijn (korter dan 1 jaar).

- De rentepercentages zoals het Rijk hanteert bij schatkistbankieren (korte en lange termijn).
- Een eigen inschatting van de renteontwikkeling voor de komende jaren.

Besluit begroting en verantwoording (BBV) 2017
Rentetoerekening aan taakvelden (producten)
Op het punt van de verantwoording van rente in de begroting en jaarstukken is het BBV gewijzigd door de behoefte aan inzicht in de kosten op de taakvelden en de behoefte om de wijze van verantwoorden van rente te harmoniseren. In het BBV 2017 is de verplichting opgenomen, dat de rentekosten toegerekend moeten worden aan de taakvelden op basis van een rente-omslag.
Het renteomslagpercentage wordt berekend door de aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa, die gefinancierd zijn op basis van totaal financiering. De omslagrente moet vervolgens op consistente en eenduidige wijze worden toegerekend aan de individuele activa. Het is niet toegestaan om per investering of taakveld te differentiëren in het toe te rekenen rentepercentage. Het bij de begroting (voor)gecalculeerde renteomslagpercentage mag binnen een marge van 0,5% worden afgerond.
Als bij de jaarstukken de werkelijke door te belasten rentelasten meer dan 25% afwijken van de op basis van de voor gecalculeerde renteomslag toegerekende rentelasten moet er verplicht een correctie van de toegerekende rente plaatsvinden.

Werkwijze bij kostendekkende tarieven
Tot op heden wordt er enkel rente toegerekend aan die producten waar een tarief tegenover staat, zoals riolering, afvalstoffen en begraafplaats tegen historische rentepercentages.
In overstemming met het BBV 2017 wordt vanaf 2018 ook aan deze producten rente toegerekend op basis van het bij de begroting vastgestelde rente-omslag percentage.
Voor de berekening van kostendekkende tarieven op de producten riolering, afvalstoffen en begraafplaats wordt eveneens vanaf 2018 uitgegaan van de extra comptabele rentetoerekening op basis van huidige historische rentepercentages voor de lopende objecten en voor nieuwe objecten het op het moment van investeren geldende rentepercentage voor de rentevisie voor de lange termijn.
Tevens wordt in de Paragraaf lokale heffingen het hoofdstuk ‘Kostendekkendheid tarieven’ aangepast door de toevoeging van de volgende tekst:
‘De kostendekkendheid van de tarieven wordt berekend door het totaal van de netto-kosten per taakveld (exclusief omslagrente) en de toegerekende overhead, inclusief omslagrente en de toegerekende rente op basis van de visie rentetoerekening af te zetten tegen de opbrengst van de heffingen per taakveld".
Bij de eerstvolgende herziening van de nota Rentebeleid, zal de toerekening van rente aan de kostendekkende producten herijkt moeten worden.

Percentages Begroting 2022
De rentepercentages op zowel korte als lange termijn zijn momenteel (historisch gezien) zeer laag. De rente wordt onder aansturing van de Europese Centrale Bank laag gehouden, vanuit de filosofie dat hiermee de economie gestimuleerd wordt. Mede in relatie tot inflatie en deflatie.
Ermelo heeft momenteel een leningenportefeuille met aangetrokken geldleningen, waarvoor de rentepercentages vast staan en waarvoor vervroegde aflossing niet in beeld is. In 2019 en 2020 zijn een tweetal vaste geldleningen aangetrokken (2019: € 15 mln., tegen een rentepercentage van 0,3%, 2020: € 20 mln., tegen een rentepercentage van 0,015%).

Het is thans zeer moeilijk om een betrouwbaar vooruitzicht voor de renteontwikkeling te geven. Dit heeft alles te maken met de Coronacrisis alsmede de te verwachten economische crisis als gevolg daarvan. Wij denken voorzichtig ingeschat, dat voor 2022 de rentepercentages nog laag zullen blijven. Een lage lange en korte rente kan de economie weer aanjagen.
Op basis van de huidige marktontwikkelingen aangevuld met eigen inschattingen van de renteontwikkelingen en de gemiddelde rente hoogte van de lopende leningenportefeuille zijn wij tot de conclusie gekomen dat de rentepercentages voor de Programmabegroting 2022-2025 kunnen gelden.

Dit leidt tot de volgende rentepercentages:

1. Rentevisie lange termijn rente bij het aantrekken van gelden:
   Een rentepercentage van 0,25%, te hanteren in 2022.
   Dit is lager dan het percentage dat bij de Kadernota 2021 is gehanteerd (0,5%).
1. Rentevisie korte termijn rente bij aantrekken van gelden:
   Het rentepercentage voor het aantrekken van geld met een looptijd korter dan 1 jaar wordt voor 2022 vastgesteld op 0,0%.

2. Rentevisie bij het uitzetten van gelden:
   Voor lopende beleggingscontracten wordt in 2020 het per contract geldende rentepercentage gehanteerd. Voor beleggingen door middel van schatkistbankieren wordt een rentepercentage van 0,0% in 2022 gehanteerd. Voor overige beleggingen wordt in 2022 een rentepercentage van 0,0% gehanteerd. Voor het uitlenen van gelden wordt een marktconform tarief, met een opslag, gehanteerd.

3. Rente-omslag percentage:
   Bij het opstellen van de Programmabegroting 2022-2025 wordt op basis van de begrote toe te rekenen rente en de boekwaarde van de vaste activa per 1 januari 2022 het renteomslagpercentage berekend.

Bovenstaande betekent dus dat ten opzichte van de huidige raming van de stelpost rente mogelijk een structureel voordeel ingeboekt kan worden ten aanzien van de berekende rentelast op het aantrekken van (nieuwe) geldleningen. De eventuele budgettaire ruimte moet nog nader

onderzocht worden en is mede afhankelijk van de nieuwe liquiditeitsprognose van de nieuwe Meerjarenegroting 2022-2025.

Ontwikkelingen Grondbeleid

Op grond van de bepalingen in de op 7 oktober 2010 door de raad vastgestelde nota Grondbeleid dienen jaarlijks in de kadernota voorstellen te worden gedaan voor de volgende vijf reken technische uitgangspunten ten aanzien van de gemeentelijke grondexploitaties:

- Het rentepercentage voor de grondexploitatie;
- De disconteringsvoet;
- Het percentage voor kostenstijgingen;
- Een percentage voor opbrengststijging;
- Het rekentarief voor ambtelijke (plan)kosten in de exploitatieopzetten.

In deze Kadernota 2022 moeten daarom de bovengenoemde parameters voor de exploitatieopzetten 2021 worden vastgesteld. De in december 2011 vastgestelde nota Rentebeleid 2012 gaat ook in op de bepaling van de bovengenoemde percentages. Daarnaast bevat de in 2016 door Commissie BBV uitgebrachte ‘Notitie grondexploitaties’ een aantal voorschriften over de wijze waarop invulling dient te worden gegeven aan een aantal van de genoemde aspecten.

Het rentepercentage voor de grondexploitatie
Op basis van de 'Notitie Grondexploitaties 2016' moet de toegestane toe te rekenen rente aan bouwgrond in exploitatie (BIE) worden gebaseerd op de daadwerkelijk te betalen rente over het vreemd vermogen. Het is niet toegestaan om rente over het eigen vermogen toe te rekenen aan BIE.
Het over het vreemd vermogen te hanteren rentepercentage moet als volgt worden bepaald:
Het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen, indien geen sprake is van projectfinanciering

Op basis van de Jaarstukken 2020 leidt dit tot de volgende invulling van de berekening:
1. Het gemiddelde rentepercentage op de langlopende leningen bedraagt 1,10%. (De totale rentelast over 2020 bedroeg € 218.000,00 over een totaal geleend vermogen van € 19.750.000,00 per 31 december 2020.)
2. De verhouding Vreemd Vermogen (VV) ten opzichte van het Totaal Vermogen (TV) € 93.281000 (TV) minus € 45.670.000 (EV) = € 47.611.000 (VV) De verhouding VV/TV bedraagt dan 0,511.
3. De rente die aan de grondexploitatie wordt doorberekend is derhalve 1,10% * 0,511 = 0,56%.

De disconteringsvoet
In de 'Notitie Grondexploitaties 2016' heeft de Commissie BBV voorschriften opgenomen over welke disconteringsvoet moet worden gehanteerd in de berekening van de contante waarde bij het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties. Deze disconteringsvoet is daarbij gelijk gesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone. Dit streefpercentage bedraagt de laatste jaren stabiel 2%. De te hanteren disconteringsvoet in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties bedraagt derhalve 2%. Wanneer het toekomstperspectief van de ECB wordt bijgesteld, dan zal dit aanleiding vormen voor de Commissie BBV om deze stellige uitspraak opnieuw te bezien.

Het percentage voor kostenstijgingen
Dit percentage is van belang bij de berekening van de dynamische eindwaarde in de exploitatieopzetten Grondexploitatie. De nota Grondbeleid geeft niet aan hoe dit percentage berekend moet worden. Omdat het hierbij met name gaat om kosten van bouw- en woonrijpmaken en plankosten baseren wij dit percentage op de prognose uit de notitie 'Outlook grondexploitaties 2020' van Metafoor Ruimtelijke Ontwikkeling. Hierin wordt gemeld dat de GWW-kosten een sterke groei laten zien. Het hoge aantal aan woningbouwprojecten zorgt voor een tekort aan geschikt personeel en uitvoerende bouwbedrijven om de projecten te realiseren. Hierdoor stijgen de prijzen van grondstoffen en materiaal en de verwachting is dat deze stijging de komende jaren door zal zetten. De aanbestedingsindex ligt hoger dan de bouwkostenindex, dit betekent dat aanbestedingen duurder uitvallen dan verwacht zou mogen worden op basis van de (ontwikkeling van de) feitelijke bouwkosten. Hierin wordt gemeld dat de kosten minder snel dan in 2018 zullen stijgen doordat het aanbestedingsbedrag dichterbij de gerealiseerde kosten ligt. De verwachting is dat de kostenstijging zich bevind in de bandbreedte van 1,5% tot 3,0%. Op grond van het voorgaande wordt het voor 2022 en verder te hanteren percentage bepaald op 2,25%.

Een percentage voor opbrengststijging
Ook dit percentage is benodigd voor de berekening van de dynamische eindwaarde in de exploitatieopzetten grondexploitatie. Dit percentage wordt met name gebruikt om de geraamde grondopbrengsten te indexeren. Er worden daarbij twee percentages onderscheiden, te weten voor woningbouw en voor bedrijfslocaties. De nota Grondbeleid geeft niet aan hoe deze percentages bepaald moeten worden. Ook hier wordt in belangrijke mate referentie gezocht in de prognose uit de notitie 'Outlook grondexploitaties 2020' van Metafoor Ruimtelijke Ontwikkeling, welke de ondertitel “Tegen de grenzen van de groei aan” draagt. Op grond van de genoemde Outlook komen wij tot de volgende uitgangspunten:

Woningbouw
De verwachte opbrengstenstijging voor “woningbouw vrije sector in een ‘midden’-woningmarktgebied” begeeft zich in de bandbreedte van 1,0% tot 4,0%. De woningmarkt van Ermelo mag zich enerzijds rekenen tot dit middengebied, anderzijds is er vanzelfsprekend niet alleen maar sprake van woningbouw in de vrije sector. Qua trends en ontwikkelingen blijven de grondprijzen achter bij de theoretische grondwaarde ontwikkeling. In theorie zouden grondprijzen in 2018 flink moeten stijgen gezien de woningprijsstijgingen die nog harder toenemen dan de bouwkostenstijgingen. De grondprijsontwikkeling bijgehouden door het Kadaster stijgt echter nauwelijks en uit de benchmark onder gemeenten blijkt dat gemeenten haar grondprijzen maar mondjesmaat verhogen. Redenen hiertoe zijn o.a. gelegen in aspecten als betaalbaarheid en duurzaamheid en zijn ook voor gemeente Ermelo herkenbaar. In dit licht wordt gekozen het percentage voor 2022 te begrenzen op het langjarig verwachte gemiddelde van 2,5%.

Bedrijfsterrein
De verwachte opbrengstenstijging voor bedrijven op een basislocatie begeeft zich in de bandbreedte van 1,0% tot 3,0%. Voor de in Ermelo nog te ontwikkelen bedrijfslocaties moet worden aangenomen dat dit basislocaties betreft. Voor 2022 en verder wordt het percentage gebaseerd op het langjarig verwachte gemiddelde vastgesteld op 2%.

Het rekentarief voor ambtelijke (plan)kosten in de exploitatieopzetten
Voor de bepaling van de planontwikkelingskosten wordt in eerste instantie gerekend door een percentage over de kosten bouw- en woonrijp maken te nemen. Deze methode wordt met name gehanteerd bij het rekenen in de initiatieffase. Bij vastgestelde exploitatieopzetten van complexen in uitvoering wordt in principe gerekend met een extern inhuurtarief. Hierdoor is het budgettair mogelijk binnen een exploitatieopzet nog de afweging te maken tussen de inzet van vast personeel versus inhuur van extra capaciteit / het inwinnen van extern advies. Indien vaststaat dat een project met “eigen mensen” wordt uitgevoerd, dan vindt doorbelasting plaats tegen de (afdelings)tarieven die bij de begroting vastgesteld zijn.
Voor het 2022 blijft het rekentarief gehandhaafd op het huidige niveau van € 125,00.

Actualiteitswaarde Verordeningen en beleidsnotities

In de huidige Financiële Verordening Ermelo staat dat met betrekking tot een aantal financiële beleidsnota’s jaarlijks in de kadernota de actualiteit van de genoemde beleidsnota’s moet worden getoetst.

Op 17 maart 2016 is het definitieve wijzigingsbesluit vernieuwing Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) van kracht geworden. Met deze wijziging van het BBV wordt voortaan begroot en verantwoord op het niveau van verplicht voorgeschreven taakvelden en zijn er verplichte beleidsindicatoren voorgeschreven. Naast deze wijzigingen zijn er andere grote wijzigingen die gevolgen hebben voor de bepalingen in de financiële verordening over de inrichting van de begroting en jaarstukken en voor de bepalingen over de autorisatie van de baten en lasten door de raad.
Als gevolg hiervan als ook door de ontwikkelingen in het strategisch financieel beleid, waarin keuzes worden voorgelegd die gevolgen kunnen hebben, wordt in deze kadernota breder gekeken naar de verschillende verordeningen en beleidsnotities dan voorgaande jaren.

In onderstaand tabel worden alle verordeningen en beleidsnotities uit het financieel beleid van de gemeente Ermelo genoemd.

Tabel: Beleidsnotities Financiële Verordening

Financieel beleid	Verordening / Beleid	Wettelijk grondslag	Laatste actualisatie	Planning Actualisatie	Toetsing als gevolg van
Financiële verordening	verordening	art. 212 gemeentewet	2019	2024	
Nota Activerings- en afschrijvingsbeleid	beleidsnota	art. 11 financiële verordening	2015	2022	Wijziging a.g.v. vernieuwing BBV en afhankelijk keuzes strategisch financieel beleid
Nota Reserves en voorzieningen	beleidsnota	art. 12 financiële verordening	2015	2022	Wijziging a.g.v. vernieuwing BBV en afhankelijk keuzes strategisch financieel beleid
Nota Rentebeleid	beleidsnota	art. 13 financiële verordening	2015	2021	Wijziging a.g.v. vernieuwing BBV; rentenotitie ingangsdatum 2018 en afhankelijk keuzes strategisch financieel beleid
Nota Weerstandsvermogen en risicomanagement	beleidsnota	art. 14 financiële verordening	2013	2022	Wijziging a.g.v. vernieuwing BBV en afhankelijk keuzes strategisch financieel beleid (financiële kengetallen)
Nota Verbonden partijen	beleidsnota		2018	2023	
Nota Grondbeleid en nota uitgangspunten grondprijsbepaling	beleidsnota	art. 16.2 financiële verordening	2010		Wijziging a.g.v. vernieuwing BBV; definitieve notitie grondexploitatie en houdbaarheidsdatum nota
Legesverordening Belastingmaatregelen	verordening	art. 16.3 / 16.1 financiële verordening	2019	2021	Jaarlijks
Financieringsstatuut	beleidsnota	art. 17 financiële verordening	2011	2021	Wijziging a.g.v. houdbaarheidsdatum nota
Regeling Krediet- en Budgetbeheer	regeling		2015	2021	

Controleverordening Controle protocol 2014-2017	verordening beleidsnota	art. 213 gemeentewet	2014	2021	In 2018 van toepassing
Normenkader IC-plan	regeling	art 212 / 213	2019	2021	Jaarlijks
Doelmatigheidsverordening	verordening	Art 213a	2020	2024	

Bijlagen

Overzicht juridische (wettelijke) verplichtingen

In deze Kadernota 2022 zijn de volgende aanleveringen in de categorie juridische (wettelijke) verplichtingen verwerkt:

Overzicht aanmeldingen nieuw beleid juridische (wettelijke) verplichtingen - = voordeel

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting	Meerjarenbegroting 2022-2025			
	2021	2022	2023	2024	2025
Samen Werken voor Ermelo					
Ontwikkeling en innovatie DIV en Domein Sociaal digitaal	128 I	52 I	21 I		
Dekking 2022 en 2023 uit Algemene reserve: vrij besteedbaar		-52 I	-21 I		
Samen Leven in Ermelo					
Inclusie-agenda			5 S	5 S	5 S
Samen Wonen in Ermelo					
Jaarlijks budget voor sanering van bodemverontreinigingen van kleine grondpercelen, bermen en wegen		30 S	30 S	30 S	30 S
Onttrekking aan de algemene reserve vrij besteedbaar		-30 S	-30 S	-30 S	-30 S
Samen Ondernemen in Ermelo					
geen aanmeldingen					
Totaal nieuw beleid	**128**	**0**	**5**	**5**	**5**
waarvan totaal nieuw beleid incidenteel	**128 I**	**0 I**	**0 I**	**0 I**	**0 I**
waarvan totaal nieuw beleid structureel	**0 S**	**0 S**	**5 S**	**5 S**	**5 S**

Overzicht bestuurlijke verplichtingen/afspraken

In deze Kadernota 2022 zijn de volgende aanleveringen in de categorie bestuurlijke verplichtingen/afspraken verwerkt:

Overzicht aanmeldingen nieuw beleid bestuurlijke verplichtingen/afspraken - = voordeel

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting	Meerjarenbegroting 2022-2025			
	2021	2022	2023	2024	2025
Samen Werken voor Ermelo					
Lager dividend Alliander	54 S	54 S	54 S	54 S	54 S
Samen Leven in Ermelo					
Sport en bewegen/ speelruimteplan		10 I	8 I		
Dekking uit Algemene reserve: vrij besteedbaar		-10 I	-8 I		
Zienswijze uitgangspunten GGD Noord- en Oost Gelderland 2022		5 S	5 S	5 S	5 S
Samen Wonen in Ermelo					
Hertenkampje aan de Varenlaan		8 S	8 S	8 S	8 S
Asbest-, bodemsanering en sloop van opstallen op gemeentelijke percelen in de Boskamer. Ontwikkelrichting voor de Boskamer bepalen.		300 I	300 I		
Dekking uit reserve Grondexploitatie		-300 I	-300 I		
Samen Ondernemen in Ermelo					
geen aanmeldingen					
Totaal nieuw beleid	**54**	**67**	**67**	**67**	**67**
waarvan totaal nieuw beleid incidenteel	**0 I**	**0 I**	**0 I**	**0 I**	**0 I**
waarvan totaal nieuw beleid structureel	**54 S**	**67 S**	**67 S**	**67 S**	**67 S**

Overzicht overige gehonoreerde voorstellen/projecten/activiteiten

In deze Kadernota 2022 zijn de volgende aanleveringen in de categorie overige voorstellen, projecten en activiteiten verwerkt:

Overzicht aanmeldingen nieuw beleid overige voorstellen, projecten en activiteiten - = voordeel

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting		Meerjarenbegroting 2022-2025							
	2021		2022		2023		2024		2025	
Samen werken voor Ermelo										
Meerinzicht uitbreiding formatie bode met 1,7 fte	29	I	88	S	88	S	88	S	88	S
Dienstverlening: incidentele kosten	7	I	14	I	14	I	14	I		
Dekking 2022 t/m 2024 uit Algemene reserve: vrij besteedbaar			-14	I	-14	I	-14	I		
Dekking 2021 binnen bestaande loonsomramingen	-7	I								
Dienstverlening: structurele kosten	206	S	413	S	413	S	413	S	413	S
Dekking 2021 binnen bestaande loonsomramingen	-206	S								
Uitbreiding formatie RO met 2 fte			188	S	188	S	188	S	188	S
Actualisatie personeelskosten 2022 en verder			30	S	25	S	35	S	35	S
Samen Leven in Ermelo										
geen aanmeldingen										
Samen Wonen in Ermelo										
Grote vijver Oude Nijkerkerweg en lange vijver Prof. Lindeboomlaan (investering)			18	S	18	S	18	S	18	S
Kapitaallasten ten laste van voorziening Egalisatie Riolering			-18	S	-18	S	-18	S	-18	S
Duurzaamheidsmaatregelen Molenaarsplein 24 Pakhuis			39	I					11	I
Dekking uit reserve Onderhoud gebouwen			-39	I					-11	I
Gebruik van 't Weitje als evenemententerrein			25	I						
Dekking uit Algemene reserve: vrij besteedbaar			-25	I						
Beleidsplan Bewust Verlichten 2021-2025			53	I	8	I	85	I		
Dekking uit Algemene reserve: vrij besteedbaar			-53	I	-8	I	-85	I		
Onderzoekskosten spoorwegovergangen			100	I	110	I				
Dekking uit Algemene reserve: vrij besteedbaar			-100	I	-110	I				
Anterieure overeenkomsten beschrijven in CBM			30	I						
Dekking uit Algemene reserve: vrij besteedbaar			-30	I						
Samen Ondernemen in Ermelo										
Bijdrage ondernemersloket EHZ(P)			20	S	15	S	15	S	15	S
Totaal nieuw beleid	**29**		**739**		**729**		**739**		**739**	
waarvan totaal nieuw beleid incidenteel	**29**	**I**	**0**	**I**	**0**	**I**	**0**	**I**	**0**	**I**
waarvan totaal nieuw beleid structureel	**0**	**S**	**739**	**S**	**729**	**S**	**739**	**S**	**739**	**S**

Overzicht niet gehonoreerde voorstellen

In deze Kadernota 2022 zijn de volgende aanleveringen en voorstellen niet gehonoreerd:

Overzicht aanmeldingen nieuw beleid niet gehonoreerd - = voordeel

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting		Meerjarenbegroting 2022-2025							
	2021		2022		2023		2024		2025	
Samen werken voor Ermelo										
Hoger budget voor interieurbeplanting, schoonmaak en koffie- en theevoorziening/kantine-kosten gemeentelijke gebouwen			48	S	48	S	48	S	48	S
Extra budget communicatie voor nieuwsmonitor			0	S	0	S	0	S	0	S
Samen Leven in Ermelo										
geen aanmeldingen										
Samen Wonen in Ermelo										
Extra budget uitvoering programma Duurzaamheid 2022-2025			145	I	236	I	243	I	243	I
Snelheid Drieërweg en Sprielderweg			36	I						
Samen Ondernemen in Ermelo										
geen aanmeldingen										

| | | |

Snelheid Drieërweg en Sprielderweg

Wat gaan wij er voor doen?
Realiseren van een snelheidsverlaging op de Drieërweg, Sprielderweg en gedeeltelijk Garderenseweg. De wegen Drieërweg, Sprielderweg gedeeltelijk Garderenseweg zijn in 2009 wel ingericht als 60 km wegen echter het 80 kilometer regime is gehandhaafd. Dit is onveilig en niet analoog aan het programma duurzaam veilig.

Wat gaat het kosten?
De kosten voor het aanbrengen van poortconstructies, twee drempels op de Drieërweg en de plaatsing van 14 borden bedragen incidenteel in 2022 **€ 36.000**.

Reden niet honorering:
Deze maatregelen nemen wij mee met het opstellen van de mobiliteitsvisie.